

*Stāvoklis
Savienībā
2025. gadā*

*No vārdiem pie darbiem:
pilnvaru termiņa
pirmais gads*

Urzulas fon der Leienas vadītā Komisija
2024–2029

Satura rādītājs

Ievads. Eiropas izvēle	3
-------------------------------	----------

Konkurētspējīga un pārtikusi Savienība	6
---	----------

Inovācijas plaisas novēršana – lai Eiropa būtu izvēle zinātnei, uzņēmējdarbībai un inovācijām	8
Kopīga dekarbonizācijas un konkurētspējas plāna izveide	14
Uzņēmējdarbības atvieglošana Eiropā	19
Finansējums Eiropas izaugsmes iespējām	22
Iespējas cilvēkiem un mūsu sociālā modeļa stiprināšana	25

Droša Savienība, kas ir gatava sevi aizstāvēt	30
--	-----------

Jauns laikmets Eiropas aizsardzībā: "Gatavība 2030"	32
Par brīvu un suverēnu Ukrainu	35
Vienota Eiropa	39
Sagatavota un noturīga Savienība	41
Droša Eiropa	47

Uzticams partneris pasaulē	51
-----------------------------------	-----------

Jauns partnerību un tirdzniecības nolīgumu laikmets	52
Miers Tuvajos Austrumos un uzplaukums Vidusjūras reģionā	56
Miers un solidaritāte pasaulē	57
Starptautiskā sadarbība	60

Demokrātiska Eiropa ar nākotnei piemērotu budžetu	63
--	-----------

Ievads

Eiropas izvēle

Pērn, **2024. gada 6.–9. jūnijā, gandrīz 200 miljoni eiropiešu 27 valstīs** piedalījās savu Eiropas Parlamenta pārstāvju ievēlēšanā. Tas bija **Eiropas izvēles** brīdis.

Vēlētāju aktivitāte bija augstāka nekā jebkad pēdējo 20 gadu laikā. Tas liecina par to, ka eiropiešiem rūp mūsu Savienība un viņi gaida, lai tā atbilstoši stājas pretī gaidāmajiem pārbaudījumiem. Piepildīt mūsu pilsoņu gaidas un cerības – tas ir uzdevums, kuru ir uzņēmusies jaunā Komisija.

Patlaban pasaulē ir vairāk konfliktu un konkurences nekā jebkad, salīdzinot ar vairākām pēdējām desmitgadēm. Notikumi, kas risinās kopš gada sākuma, apstiprina, ka ir iestājusies jauna ģeopolitiskā realitāte: ir atgriezušies lielvaru sāncensības laiki. To drošības arhitektūru, uz kuru Eiropa varēja paļauties kopš Aukstā kara beigām, vairs nevar uzskatīt par pašsaprotamu.

Tāpat arī **ekonomiskā konkurence ir kļuvusi daudz sīvāka, un to vairs nevar uzskatīt par nošķirtu no drošības jautājumiem.** Krievijas pilna mēroga militārā iebrukuma Ukrainā izraisītā enerģētiskā krīze, kuru mēs esam pārvarējuši, ir viens no piemēriem. Taču tas patlaban izpaužas arī darījuma apsvērumu motivētā cīņā par varu, ietekmējot kritiski svarīgas piegādes ķēdes un tirdzniecības attiecības.

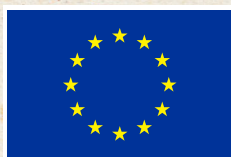
Tas tiešā veidā ietekmē Eiropas uzņēmumus. Uzņēmumi pieprasa aizsardzību pret negodīgu konkurenci un to, lai mēs darām visu iespējamo uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides veidošanai Eiropā. Eiropa dara ļoti daudz, lai noturētu savu pozīciju kā konkurētspējīga pasaules daļa tradicionālo rūpniecības nozaru ziņā un lai kļūtu par vēl jo pievilcīgāku vietu celmlaužiem tīro tehnoloģiju un mākslīgā intelekta (MI) jomā. Cilvēki mūsu Savienībā gaida risinājumu tādām problēmām kā **inflācija, dzīves dārdzība, enerģijas cenas, mājokļu krīze** un arvien pieaugošā **ekstrēmu laikapstākļu notikumu** ietekme.

Tie ir lielākie izaicinājumi, pie kuru pārvarēšanas kopš tās pilnvaru sākuma 2024. gada 1. decembrī strādā jaunā Urzulas fon der Leienas vadītā Komisija. Mēs strādājam, lai veidotu spēcīgu un konkurētspējīgu Eiropu saskaņā ar Komisijas priekšsēdētājas **Urzulas fon der Leienas politikas pamatnostādnēm 2024.–2029. gadam.**

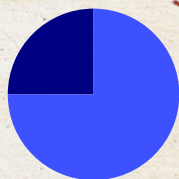
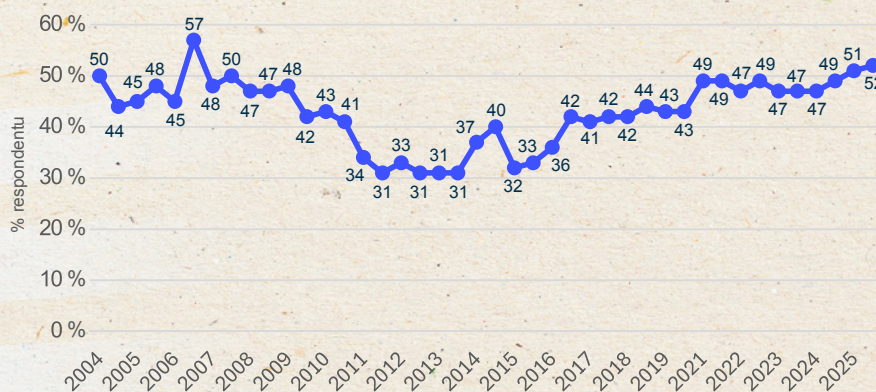
Eiobarometrs rāda, ka eiropiešu, it īpaši jauniešu, uzticības līmenis Eiropas Savienībai un Komisijai ir 52 % – tas ir augstākais rādītājs 18 gadu laikā. Trīs ceturtdaļas respondentu (75 %) apgalvo, ka viņi jūt pilsonisko piederību

Eiropas Savienībai, un tas ir augstākais rādītājs vairāk nekā divdesmit gadu laikā, un gandrīz 7 respondenti no 10 (tas ir, 69 %) redz Eiropas Savienību kā stabilu vietu nemierīgā pasaulē.

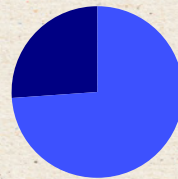
Uzticēšanās Eiropas Savienībai ir sasniegusi **augstāko līmeni** pēdējo 18 gadu laikā

Cik ļoti jūs uzticaties Eiropas Savienībai?

75 %

Trīs ceturtdaļas respondentu (75 %) apgalvo, ka viņi **jūt pilsonisko piederību Eiropas Savienībai**, – tas ir augstākais rādītājs vairāk nekā divdesmit gadu laikā.

74 %

Eiobarometra aptaujā konstatēts **visu laiku augstākais atbalsts kopējai valūtai** gan Eiropas Savienībā (74 %), gan eirozonā (83 %).

Avots: Eiobarometra 103. standartaptauja.

Apstākļos, kad pasaule kļūst arvien nestabilāka, Eiropai, ja tā vēlas iegūt līderpozīcijas rītdienas ekonomikā, ir jāsāk ar sevi. Mēs esam izstrādājuši **konkurētspējas kompasu**, kas rāda ceļu uz modernu dekarbonizētu ekonomiku. Mēs ieklausāmies uzņēmēju teiktajā un esam sākuši **vienkāršot noteikumus, lai atvieglotu uzņēmējdarbību Eiropas Savienībā**, vienlaikus saglabājot mūsu sociālos un klimata mērķus. Mēs mudinām zinātniekus, uzņēmējus un pasaules inovatorus **izvēlēties Eiropu** un dot pienesumu tās izaugsmei. Esam veikuši pasākumus, lai nodrošinātu **enerģētisko neatkarību un samērīgas enerģijas cenas**. Mēs **dažādojam savu tirdzniecību un mazinām pārmērīgu atkarību**. Mēs investējam prasmēs, mājokļos un mūsu sociālās tirgus ekonomikas sociālajā pīlārā. Un mēs strādājam, lai **nodrošinātu mūsu ekonomikas un rūpniecības nākotni** tehnoloģiju, mākslīgā intelekta, lauksaimniecības, autobūves, farmācijas un citās nozarēs.

Mēs esam veikuši konkrētus pasākumus neveselīgu atkarību mazināšanai un Eiropas neatkarības stiprināšanai. Mēs esam **pastiprinājuši mūsu uzticamo partneru tīklu** un padarījuši Eiropu par stabilitātes pīlāru pasaulē. Mūsu partneri visā pasaulē – no Apvienotās Karalistes līdz Indijai un no Dienvidaustrumāzijas līdz Dienvidamerikai – vēršas pie Eiropas kā **paredzama, uzticama un godīga sadarbības partnera**.

Taču **svarīgs uzplaukmes priekšnoteikums ir miers un drošība mūsu kontinentā**. Eiropa ir sapratusi, ka **tai ir jāuzņemas lielāka atbildība par savu drošību**. Tādēļ mēs esam ierosinājuši plānu **“Gatavība 2030”**, lai palīdzētu palielināt valstu aizsardzības izdevumus un novērstu mūsu militāro spēju nepilnības. Mēs joprojām stingri iestājamies par Ukrainu, pret kuru Krievija veic agresijas karu, un sniedzam Ukrainai politisku, finansiālu un militāru atbalstu. To darām tāpēc, ka **tikai taisnīgs un ilgstošs miers Ukrainā var garantēt Eiropas drošību**.

Mums ir jāmainās līdž ar pasauli. Tādēļ mūsu budžeta priekšlikums nākamajam ciklam, kurš sākas 2028. gadā, paredz **modernizētu ilgtermiņa ES budžetu. Tas būs vērienīgāks, elastīgāks**, lai mēs varētu labāk reaģēt uz jaunām krīzēm, **atbilstošāks** mūsu prioritātēm un **vienkāršāks**, lai sniegtu labumu cilvēkiem un uzņēmumiem. Tas **sargās tiesiskumu Eiropas Savienībā**.

Šis ir izšķirošs brīdis Eiropas vēsturē. Tagad vairāk nekā jebkad agrāk Eiropai ir jākoncentrējas uz savām stiprajām pusēm. Taču Eiropai vienmēr ir izdevies **pārvarēt visas krīzes, kad tā ir bijusi vienota**. Ir laiks izvēlēties spēku, vienotību, Eiropu.

Konkurētspējīga un pārtikusi Savienība

Pasaulē ir iestājies **jauns smagais ģeoekonomiskās konkurences laikmets**.

Lielās ekonomikas sacenšas par piekļuvi izejvielām, jaunām tehnoloģijām un pasaules tirdzniecības ceļiem. Sāncensība notiek visdažādākajās nozarēs – MI, tīro tehnoloģiju, kvantu, kosmosa u. c. Palielinoties konkurencei, biežāk tiek veiktas eksporta kontroles, noteikti tarifi un uzliktas sankcijas. Šīs jaunās realitātes ietekmi uz tādu atvērtu ekonomiku kā ES nedrīkst novērtēt pārāk zemu.

Tas ir jautājums par to, kā nodrošināt uzplaukumi un augstu dzīves kvalitāti Eiropā.

Mūsu Savienībai ir veiksmīgāk jākonkurē globālajā ekonomiskajā sacensībā, aizsargājot savus iedzīvotājus un uzņēmumus no agresīvu ekonomisko pasākumu ietekmes un stiprinot viņu konkurētspēju. Urzulas fon der Leienas vadītās Komisijas darbs ir vērsts tieši uz to.

Eiropai ir viss nepieciešamais, lai atgūtu savas konkurētspējas priekšrocības.

Mēs esam līderi daudzās uz nākotni vērstās nozarēs, piemēram, tīrajās tehnoloģijās. Mums ir augsti sociālie un vides standarti un stingra apņemšanās kļūt par pirmo klimatneitrālo kontinentu pasaulē. Un svarīgākais ir tas, ka mums ir spēcīga sabiedrība ar augstu vienlīdzības līmeni un talantīgi, inovatīvi un strādīgi cilvēki.

Tomēr mūsu uzņēmējus un darba ņēmējus joprojām kavē pārāk daudzi šķēršļi – augstas enerģijas cenas, pārmērīgs regulatīvais slogs. Pagājušajā gadā profesors Mario Dragi pēc Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas lūguma identificēja būtiskākos no šiem šķēršļiem savā **ziņojumā par Eiropas konkurētspējas nākotni**. Ziņojumā cita starpā tika uzsvērts zema investīciju un inovāciju līmeņa apburtais loks.

Papildus tam **Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena vadīja stratēģiskus dialogus** ar rūpniecības pārstāvjiem no svarīgām ekonomikas nozarēm, tostarp autobūves, tērauda, ķīmikāliju, farmācijas un aizsardzības. Šajos dialogos tika noskaidrots, ar kādiem konkrētiem šķēršļiem šīs nozares saskaras un kā tos novērst. Šī Komisija ieklausās Eiropas uzņēmējos un darba ņēmējos un rīkojas, lai novērstu viņu bažas.

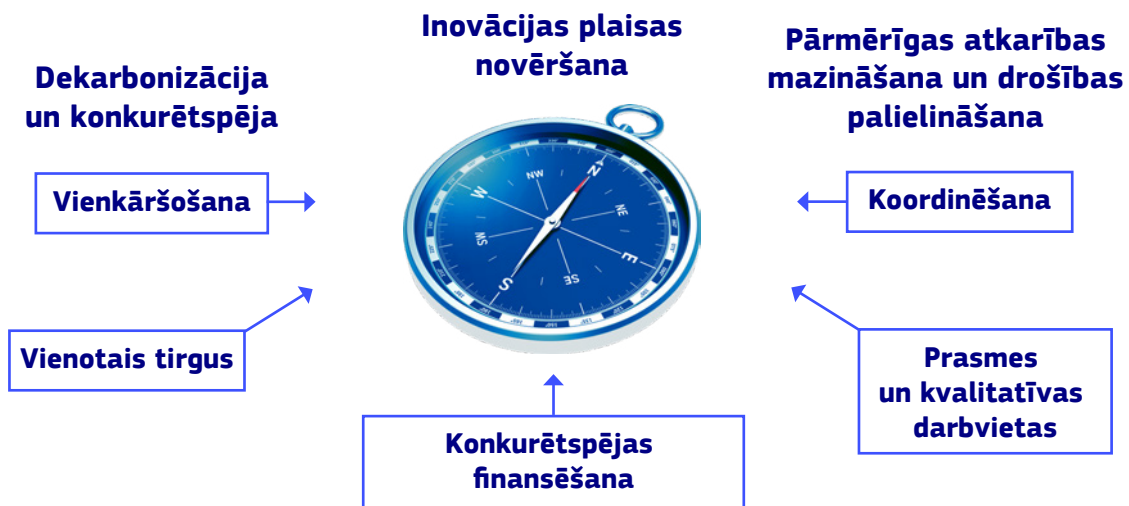
Vienlaikus ar šīm plašajām apspriedēm un atbilstoši Dragi ziņojuma ieteikumiem Komisija nāca klajā ar **konkurētspējas kompasu**, kas nosaka tās darba virzienus nākamajiem gadiem.

Pirmkārt, kompass paredz **inovācijas plaisas novēršanu**. Otrkārt, tajā ir aprakstīts **kopīgs dekarbonizācijas un konkurētspējas plāns**, kas ir pamatā mūsu **tīras rūpniecības kursam**. Treškārt, Eiropas Savienībai ir **jāmazina pārmērīga atkarība**, kas ir **gan drošības, gan konkurētspējas** jautājums. Konkurētspējas kompasa ir identificēti vairāki šo mērķu sasniegšanu **veicinoši faktori**:

noteikumu vienkāršošana; šķēršļu novēršana vienotajā tirgū; uzkrājumu un investīciju savienības veidošana; investēšana prasmēs; labāka ES un valstu līmeņa politikas koordinācija.

Esam sākuši darbu. Vadoties pēc konkurētspējas kompasa, **Komisija būvē ceļu uz uzplaukumi**.

KONKURĒTSPĒJAS KOMPASS

Mums ir labs pamats, lai konkurētu pasaules mērogā:

- Mūsu vienotais tirgus veido **17 % no pasaules IKP**
- **10 triljonu EUR lieli ietaupījumi** banku noguldījumu veidā
- Tirdzniecības nolīgumi ar **76 tirdzniecības partneriem**
- **Mūsu IKP pašlaik ir par 5 % lielāks** nekā pirms Covid-19 pandēmijas
- **Nodarbināto skaits** kopš 2019. gada ir **pieaudzis par gandrīz 10 miljoniem**, neraugoties uz karu pie mūsu robežām

Inovācijas plaisas novēršana – lai Eiropa būtu izvēle zinātnei, uzņēmējdarbībai un inovācijām

Gadsimtiem ilgi **Eiropa ir bijusi inovācijas, uzņēmējdarbības gara un zinātniskās brīvības zeme**. Eiropas patentu pieteikumu īpatsvars ir līdzvērtīgs Amerikas Savienoto Valstu un Ķīnas patentu pieteikumu īpatsvaram, bet tikai trešā daļa no tiem tiek komerciāli izmantoti. Jaunuzņēmumu veidošanā mēs esam apmēram tikpat veiksmīgi kā Amerikas Savienotās Valstis, bet augošu uzņēmumu ziņā konkurenti mūs apsteidz. Lai to labotu, mēs ekonomikas centrā izvirzām pētniecību, inovāciju, zinātni un tehnoloģijas.

Eiropai ir jākļūst par jauno tehnoloģiju, pirmkārt jau MI, mājām.

MI sacensība ir tikko kā sākusies, un šajā jomā vēl neviens nav ieņēmis vadošo pozīciju pasaulē. ES var ieņemt pirmo vietu šajā sacensībā ar savu atšķirīgu Eiropas MI zīmolu, radot MI pielietojumus konkrētās nozarēs un novirzot tā jaudu ražīgumam un cilvēkiem.

Turpinot pēdējos gados pēc MI akta pieņemšanas veikto darbu, pēc jaudīga superdatoru tīkla un kopīgās Eiropas datu telpas izveidošanas Komisija ir izvirzījusi vērienīgākus mērķus. Kopš 2024. gada decembra notiek **vienu atlase MI fabriku izveidei – ir atlasītas 13 vietas Eiropā**. Šīs MI fabrikas apvienos ES superdatorus, milzīgus datu resursus, mācību aprīkojumu, universitātes, jaunuzņēmumus un cilvēkkapitālu, lai radītu jaudīgu inovācijas vidi, kas paplašina tehnoloģiju robežas.

Infrastrukturā attīstībai ir vajadzīgas investīcijas. Februārī Mākslīgā intelekta samitā Parīzē Komisijas priekšsēdētāja **Urzula fon der Leiena** paziņoja par **InvestAI** – iniciatīvu, kas MI nozarei piesaistīs privātās un publiskās investīcijas **līdz pat 200 miljardu EUR apmērā**.

Aprīlī Komisija nāca klajā ar **MI kontinenta rīcības plānu**. Plāna centrā ir mērķis uz MI fabriku pamata izveidot **MI gigafabrikas**. Tās būs aprīkotas ar **vairāk nekā 100 000 modernu MI procesoru**. Mēs esam saņēmuši jau 76 ieinteresētības apliecinājumus, kuros pausti priekšlikumi veidot MI gigafabrikas 16 dalībvalstīs 60 dažādās vietās.

MI FABRIKAS

- Valstis, kurās atrodas MI fabrikas
- MI fabriku partnervalstis

Šajā kartē attēlotās robežas, nosaukumi un apzīmējumi nenožīmē, ka tos ir apstiprinājuši vai pieņēmuši Eiropas Savienība.

Administratīvās robežas: © EuroGeographics © OpenStreetMap
Kartes sastādītājs: Eurostat, IMAGE 08/2025

Anna Marija Halačeva ir doktorantūras studente pētniecības iestādē **INSAIT** Bulgārijā. Viņa ir uzlecošā zvaigzne MI jomā un ir iekļuvusi žurnāla “Forbes Bulgaria” 2024. gada sarakstā “30 līdz 30”. Annai Marijai ir 25 gadi, un viņa savos revolucionārajos pētījumos pievēršas 3D datorredzes un robotikas kopīgajiem aspektiem, it īpaši tam, kā autonomi roboti var izprast apkārtni un mijiedarboties ar to. Anna Marija un viņas komanda veic atvērtu pētniecību, tādējādi veicinot globāla līmeņa sadarbību un inovāciju. Viņa ir arī ieguvusi **Google DeepMind** stipendiju, ko piešķir talantīgām sievietēm pētniecēm MI un dziļo tehnoloģiju jomā. **INSAIT** kopā ar **Sofia Tech Park** ir ieguvuši ES finansējumu 90 miljonu EUR apmērā MI fabrikas izveidei, kurā Anna Marija un viņas kolēģi varēs sasniegt vēl vairāk.

.lumen ir dziļo tehnoloģiju uzņēmums Rumānijā, kurš radīja brilles ar iebūvētu augsta līmeņa mākslīgo intelektu, lai palīdzētu cilvēkiem ar redzes traucējumiem dzīvot kvalitatīvāk. Brilles kalpo kā virtuāls suns-pavadonis, pateicoties **.lumen** izstrādātajai atgriezeniskajai saskarei, kas rada vibrācijas, ko lietotājs sajūt uz pieres. **.lumen** saņēma finansējumu no Eiropas Inovācijas padomes 9,7 miljonu EUR apmērā, kas ļāva uzņēmumam izstrādāt šo revolucionāro tehnoloģiju. Kornels Amariejs, **.lumen** dibinātājs, ir teicis, ka “bez ES **.lumen** nebūtu”.

© Cornel-Marian Amariei, 2025

EIROPAS KVANTU STRATĒGIJA

Eiropas Kvantu stratēģijas mērķis ir līdz 2030. gadam padarīt Eiropu par pasaules līderi kvantu jomā.

EIROPAS PRIEKŠROCĪBAS

Līderība zinātnē

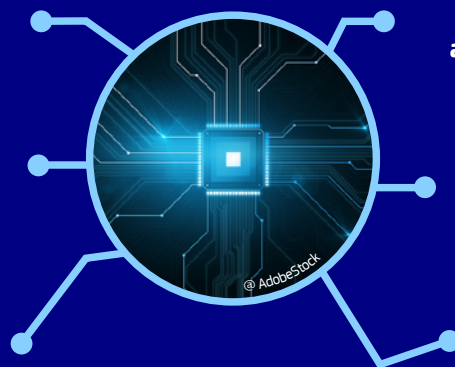
Nobela prēmijas
cienīgas zināšanas

11 miljardu EUR investīcijas

ES un dalībvalstis
pēdējos piecos gados

Dinamiska ekosistēma

Plaukstoši jaunuzņēmumi
un MVU kvantu nozarē

GALVENIE MĒRĶI

Pārvērst zinātniskos
atklājumus tirgū laižamos
pielietojumos

Pastiprināt Eiropas
drošību un tehnoloģisko
suverenitāti

Saglabāt Eiropas vadošo
lomu zinātnē

Papildus MI arī **kvantu tehnoloģijas** sola radikāli mainīt veidu, kādā pasaule risina sarežģītus uzdevumus, sākot ar jauniem sasniegumiem farmācijā un beidzot ar kritiskās infrastruktūras nodrošināšanu. Jūlijā Komisija nāca klajā ar **kvantu stratēģiju**, kuras mērķis ir līdz 2030. gadam **padarīt Eiropu par līderi kvantu nozarē**, dodot lielākas iespējas attīstīt pētniecību, stiprināt kvantu ekosistēmas, sekmēt lielākas privātās investīcijas un atbalstīt kvantu prasmju attīstību mūsu kontinentā.

Turklāt mēs vēlamies, lai ES sasparojas un kļūst par kosmosa jomas līderi. Atbilstoši jūnijā iesniegtajam **redzējumam par kosmosa ekonomiku** Komisija jaunā **Eiropas kosmosa komandā** strādās ar dalībvalstīm, Eiropas Kosmosa aģentūru un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru, lai apvienotu spējas un attīstītu ES konkurētspēju kosmosa nozarē.

Zinātne aizvien ir mūsu sabiedrības progresa un izaugsmes virzītājspēks. Taču mūsdienu pasaulē zinātnes loma piepeši tiek apšaubīta. Eiropā mēs **vienmēr būsim zinātnes pusē**. Mēs uzskatām, ka ir vajadzīgi fundamentāli zinātnes pētījumi un ka tiem ir iespējams rast pielietojumu ikdienā. Tāpēc mēs vēlamies, lai zinātnieki, investori un novatori izvēlas Eiropu.

Maijā Komisijas priekšsēdētāja **Urzula fon der Leiena** Sorbonas universitātē iepazīstināja ar jaunās stratēģijas **“Izvēlies Eiropu”** pirmajiem elementiem. Šī stratēģija pievēršas zinātnes brīvībai un labāko zinātnieku piesaistei no visas pasaules, lai palīdzētu mums Eiropā ieviest inovācijas. Tā paredz jaunu paketi **500 miljonu EUR apmērā laikā no 2025. gada līdz 2027. gadam**.

Stratēģijas “Izvēlies Eiropu” mērķis ir arī panākt, lai inovācijas **no laboratorijas nonāk tirgū** un rada jaunas uzņēmējdarbības iespējas. Mērķis ir padarīt Eiropu par labāko vietu, kurā ieviest inovācijas un dibināt un paplašināt tehnoloģiju virzītus uzņēmumus.

BRĪVĪBA IZPĒTEI, PĒTNIECĪBAI UN INOVĀCIJAI

Ko piedāvā Eiropa

Stabils publiskais finansējums un karjeras iespējas pētniecībā

Akadēmiskā brīvība un zinātnes izcilība

Augsta dzīves kvalitāte (veselības aprūpe, izglītība, pensijas)

Sadarbība pāri robežām

500 miljoni EUR

2025.–2027. gadam,
lai padarītu Eiropu
par magnētu
pētniekiem

230 miljoni EUR spējīgāko
pētnieku piesaistīšanai
universitātēs ar potenciālu

Papildu **2 miljoni EUR** katram
pētniekam pārcelšanās un darba
uzsākšanas izmaksu segšanai

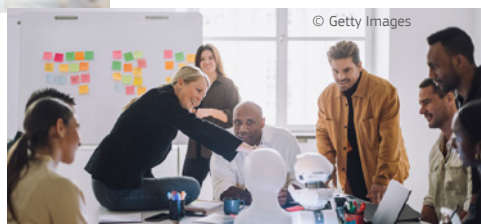
Atbalsts **garāka termiņa**
nodarbinātības **iespējām**

Vairāk nekā 60
tiešsaistē pieejamu
finansēšanas shēmu
visā Eiropā

“Apvārsnis Eiropa”

Pasaulē lielākā starptautiskā
pētniecības programma, kuras
budžets ir **93,5 miljardi EUR.**

Dr. Marta Kristīna Majorkina-Torres no Meksikas ir zinātniece, kas pēta atjaunīgo resursu pielietojumu farmācijā. Viņa pārcēlās uz Beļģiju, meklējot labākus apstākļus pētniecībai. Patlaban viņa Ģentes universitātē strādā pie projekta *TransPharm*, kuru atbalsta programma “Apvārsnis Eiropa”. Savā pētījumā viņa pievēršas tam, kā zāļu aktīvās vielas iegūt no tīrākiem un atjaunīgākiem resursiem un kā padarīt zāļu ražošanas procesus ilgtspējīgākus. Tāpat kā daudzi citi zinātnieki un pētnieki, Marta ir izvēlējusies Eiropu.

Lai atbalstītu šo virzību, Komisija iepazīstināja ar **jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģiju**. Jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem ir būtiska nozīme Eiropas nākotnē. Tie sekmē inovācijas un ilgtspējīgu izaugsmi, rada kvalitatīvas darbvietas, piesaista investīcijas un veido jaunus tirgus, kuros ES var būt līdere.

Savukārt **Dzīvības zinātņu stratēģija** tiecas optimizēt dzīvo organismu, sistēmu un to savstarpējās saiknes pētniecību. Šīs stratēģijas, kas ir izšķiroši svarīga Eiropas konkurētspējai, mērķis ir sniegt iespējas uzņēmumiem, kuri nodarbojas ar inovācijām šajā jomā, ātri iekļūt tirgos un augt.

ES JAUNUZŅĒMUMU UN AUGOŠO UZŅĒMUMU STRATĒGIJA

Inovācijai labvēlīgas
vides veicināšana

Labāki finansējuma
avoti jaunuzņēmumiem
un augošiem uzņēmumiem

Atbalsts jaunuzņēmumiem
ieiešanai tirgū un darbības
paplašināšanai

Labāko talantu
piesaistīšana
un noturēšana

Atvieglota piekļuve
infrastrukturai, tīkliem
un pakalpojumiem

Eiropas izvēle ir skaidra. Mēs izvēlamies mūsu ekonomikas centrā izvirzīt pētniecību un inovāciju, kā arī zinātni un tehnoloģijas. Mēs izvēlamies būt pasaules daļa, kurā inovācijas kalpo cilvēcei un kura ir atvērta talantiem no visas pasaules. Mēs izvēlamies pāriet jaunā izgudrojumu un atklājumu laikmetā.

DZĪVĪBAS ZINĀTŅU STRATĒGIJA

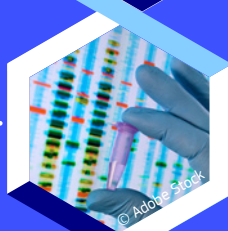
Atbalsts progresīvām terapijas metodēm

Izcilības centru attīstības
koordinēšana kopā ar
dalībvalstīm

Investīciju plāns klīniskajiem pētījumiem

Finansējums daudzvalstu
klīniskajiem izmēģinājumiem

Iniciatīva "Viena veselība"(*) mikrobiomu jomā

Padarīt ES par pasaules līmeņa
novatoru mikrobiomā balstītu
risinājumu jomā

Dzīvības zinātņu karjeras attīstība saskaņā ar stratēģiju "Izvēlies Eiropu"

Sinerģijā ar dalībvalstu
darbībām piesaistīt
un noturēt talantus

ES Biotehnoloģiju akts

Sekmēt inovāciju, vienkāršojot
noteikumus un nodrošinot atbalsta
pasākumus

Dzīvības zinātņu investoru saskarne

Savest kopā
jaunuzņēmumus, nozari
un investorus

(*) Pieeja "Viena veselība" atzīst cilvēku,
dzīvnieku un vides veselības savstarpējo
saistību.

Kopīga dekarbonizācijas un konkurētspējas plāna izveide

Eiropa atrodas vadošā pozīcijā sacensībā par tīrajām tehnoloģijām, un tā ir labi sagatavota, lai varētu plaukt dekarbonizētā ekonomikā. Mums ir talanti, augstākā līmeņa infrastruktūra un skaidrs ceļvedis virzībai uz klimatneitralitāti. Pagājušajā gadā emisijas enerģētikas nozarē samazinājās par gandrīz 10 %, bet enerģijas patēriņš palielinājās tikai par 1 %. Aptuveni 30 % pasaules inovatīvo elektrolīzeru tehnoloģiju uzņēmumu ir bāzēti Eiropas Savienībā, tāpat arī 20 % oglekļa uztveršanas un uzglabāšanas uzņēmumu un 40 % vēja un siltumsūkņu tehnoloģiju uzņēmumu.

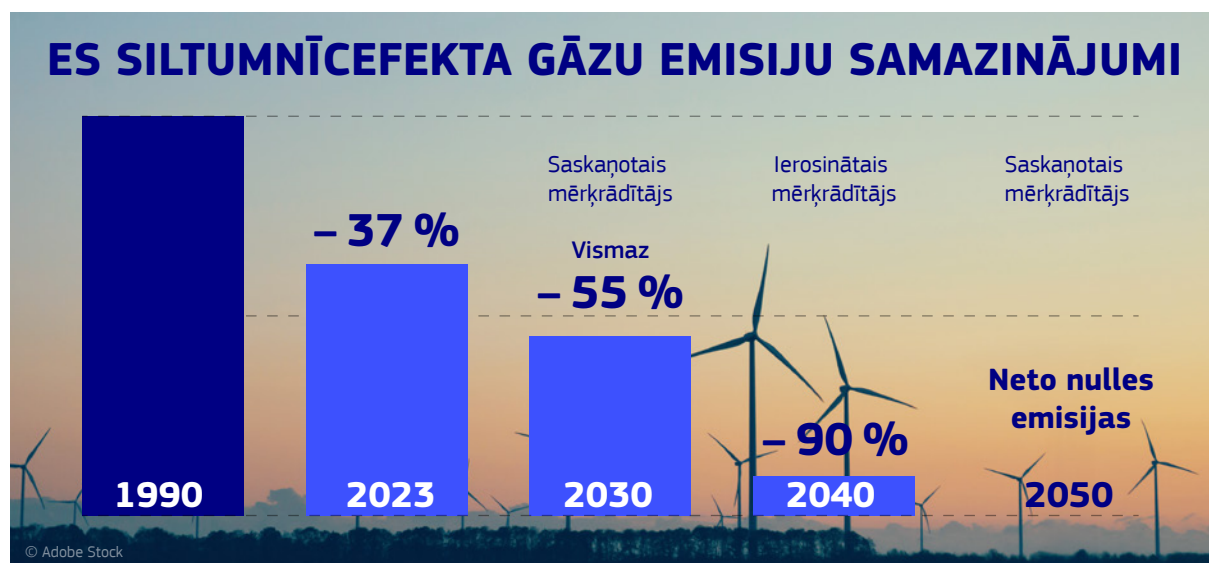
Eiropa nenovirzās no kursa. Mēs sekmīgi virzāmies uz mērķi līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par vismaz 55 % salīdzinājumā ar 1990. gadu. Tagad mēs esam ierosinājuši līdz **2040. gadam tās samazināt par 90 %**, lai pragmatiskā veidā izpildītu Klimata aktā noteiktos pienākumus, sniedzot mūsu nozarēm paredzamību, kas tām nepieciešama, lai plānotu savas investīcijas.

Sekmīgai pārejai uz tīru enerģiju, savukārt, ir nepieciešama lielāka elastība

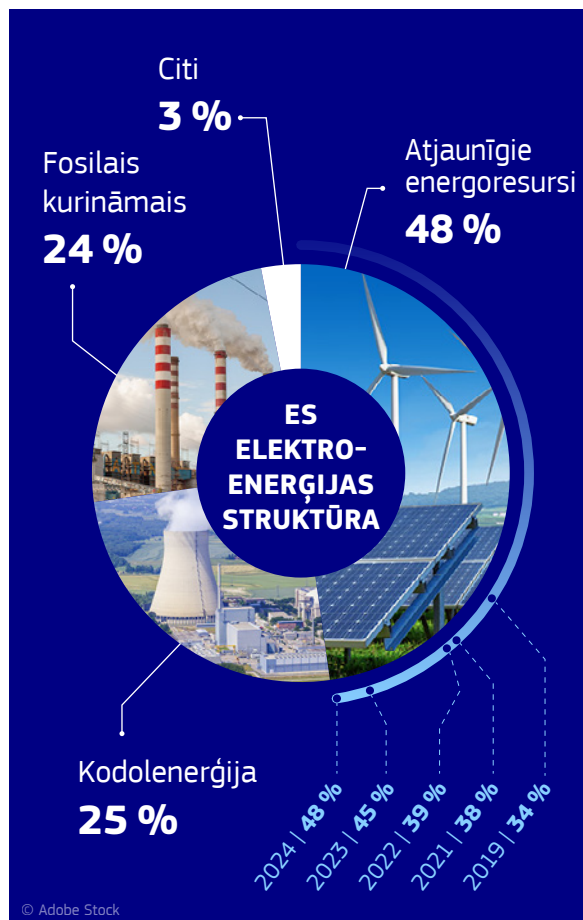
un pielāgota pieeja, kā arī spēcīga partnerība ar privātpersonām un uzņēmumiem. Mums ir jāizmanto savas tradicionālās stiprās puses: mūsu nozares, mazie un vidējie uzņēmumi (MVU), inovatori un darba ņēmēji. Komisija vēlas, lai ES būtu līdere nākotnes ekonomikā un **vienlaikus saglabātu savas priekšrocības tajās nozarēs, kas tai ir nesušas pārticību.**

Tāpēc Komisija februārī nāca klajā ar uzņēmējdarbības plānu konkurētspējai un dekarbonizācijai, proti, **tīras rūpniecības kursu**, kas fokusējas uz energoietilpīgām nozarēm un tīrām tehnoloģijām.

Energoietilpīgas nozares, kā ķīmiskā, tērauda un cementa rūpniecība, ir konkurētspējīgas Eiropas ekonomikas nozares, kas rada darbvietas. Šobrīd tām rada šķēršļus augstas enerģijas izmaksas un negodīga globālā konkurence. Tajā pašā laikā **tīrās tehnoloģijas**, piemēram, ūdeņraža, vēja un saules enerģija, ir šajās nozarēs nepieciešamās pārveides pamats. Tā kā globālā sacensība par šo tehnoloģiju kontroli kļūst ātrāka un sīvāka, **Eiropai ir aši jāpielāgojas.**

Hybrid Greentech ir uzņēmums Dānijā, ko dibinājis Rasmuss Rode Mosbeks; tas ir izstrādājis modernu programmatūras platformu viedai enerģijas uzkrājumu pārvaldībai. Izstrādes projektu atbalstīja *InvestEU*, tas 2024. gadā saņēma *Green Power* apbalvojumu un ir kļuvis par Eiropas paraugu, kā var apvienot tehnoloģijas, klimatu un uzņēmējdarbību.

Tīras rūpniecības kursa mērķis ir **samazināt enerģijas cenas**, kas dažās nozarēs joprojām ir pārāk augstas. Tā mērķis ir arī **palielināt pieprasījumu pēc tīriem produktiem**, veidojot pirmtirgus un veicinot to ieviešanu publiskajā iepirkumā. Tas **palīdzēs uzņēmumiem finansēt pāreju uz tīru enerģiju**, pateicoties **Rūpniecības dekarbonizācijas bankai**, kuras mērķis ir piesaistīt finansējumu 100 miljardu EUR apmērā. Visbeidzot, tas **uzlabos apritīgumu**, lai iegūtu mums nepieciešamās izejvielas.

Lai pastiprinātu tīras rūpniecības kursu, Komisija jūnijā pieņēma **tīras rūpniecības kursa valsts atbalsta regulējumu**, kas vienkāršos noteikumus, ar kādiem dalībvalstis sniedz publisko atbalstu kursa mērķu sasniegšanai.

Lētākas enerģijas rīcības plāns, kas tika pieņemts vienlaicīgi ar tīras rūpniecības kursu, ir vērsts uz augsto enerģijas cenu pazemināšanu, lai tās nemazinātu mūsu konkurētspēju. Plāns paredz pasākumus elektroenerģijas nodokļu samazināšanai, ilgtermiņa elektroenerģijas piegādes līgumu un energoefektīvu risinājumu atbalstam un uzticamu sašķidrinātas dabasgāzes piegādātāju meklēšanai. Komisija lēš, ka šie pasākumi ļaus patērētājiem un uzņēmumiem ietaupīt, iespējams, **līdz pat 45 miljardiem EUR šajā gadā un līdz 260 miljardiem EUR ik gadu līdz 2040. gadam.**

Lai īstenotu divējādo mērķi gan dekarbonizēt, gan palielināt Eiropas konkurētspēju, Komisija cieši sadarbojas ar ieinteresētajām personām: uzņēmējiem, lauksaimniekiem, darba ņēmējiem un nozares līderiem. Pamatojoties uz stratēģiskajiem dialogiem ar svarīgākajām nozarēm, Komisija nāca klajā ar **tēraudrūpniecības un metālrūpniecības rīcības plānu, rūpniecības politikas rīcības plānu Eiropas autobūves nozarei un ķīmiskās rūpniecības rīcības plānu.** Mēs vēlamies novērst tos šķēršļus, kas joprojām kavē mūsu uzņēmumus, un nodrošināt, ka Eiropā notiek ne tikai rūpnieciskā inovācija, bet arī rūpnieciskā ražošana.

Ar tīras rūpniecības kursu tiks mobilizēti vairāk nekā **100 miljardi EUR** tīras ražošanas un pārejas uz tīru enerģiju atbalstam Eiropas Savienībā.

Tīrāka, viedāka un elastīgāka energosistēma palīdzēs **ietaupīt līdz pat 45 miljardiem EUR 2025. gadā, no 2040. gada sasniedzot kāpumu līdz 260 miljardiem EUR gadā.**

Grieķijas salas *Agios Efstratios* un *Chalki* ir kļuvušas par klimatneitralitātes un enerģētiskās autonomijas paraugu – tajās, pateicoties *NextGenerationEU* un kohēzijas politikai, ir ieviesta atjaunīgā enerģija, elektromobilitāte un digitalizēti publiskie pakalpojumi. Kaut arī to iedzīvotāju skaits ir mazs – attiecīgi ap 250 un 500 – un tās saskaras ar salām raksturīgajām grūtībām, tās ir pacentušās un kļuvušas par labu piemēru pārejai uz tīrāku nākotni.

Mūsu plāni konkurētspējīgākai Eiropai neaprobežojas ar rūpniecības nozari vien. Mūsu lauksaimnieki rūpējas gan par mūsu **pārtikas suverenitāti**, ražojot augstas kvalitātes un drošus produktus, kas daudzu paaudžu garumā ir bijuši eiropeskā dzīvesveida neatņemama sastāvdaļa, gan par nodrošinātību ar pārtiku pasaulē. **Viņi ir pārveidojuši ES par lauksaimniecības un pārtikas lielvaru.**

Pēdējos gados mūsu lauksaimnieki ir piedzīvojuši nopietnus pārbaudījumus, piemēram, resursu izmaksu palielināšanos, ekstrēmu laikapstākļu notikumus un sarežģītu ģeopolitisko situāciju, un **viņiem ir nepieciešams atbalsts.**

Janvārī Komisija, pamatojoties uz ieteikumiem, kas saņemti pagājušā gada stratēģiskajā dialogā par lauksaimniecības nākotni, izveidoja **Eiropas Lauksaimniecības un pārtikas padomi.**

© Enda O'Dowd, 2023

Sofija Bella ir 26 gadus veca lauksaimniece trešajā paaudzē Kavanā, Īrijā. Viņa ar savām sociālo mediju aktivitātēm iedvesmo jaunas sievietes sākt nodarboties ar lauksaimniecību, iestājas par gados jaunu lauksaimnieku interesēm un pievērš uzmanību paaudžu maiņas tematam. Sofija ir kopējās lauksaimniecības politikas labuma guvēja, un 2024. gada decembrī viņa piedalījās desmitajā Eiropas Jauno lauksaimnieku kongresā.

Vēlāk, 2025. gada februārī, Komisija nāca klajā ar **redzējumu par lauksaimniecības un pārtikas nozari**. Šis redzējums ir apliecinājums mūsu lauksaimniekiem, ka mēs viņus atbalstām, padarot Eiropas lauksaimniecību konkurētspējīgāku un saderīgāku ar dabu. Redzējumā ir izklāstīti pasākumi, ar kādiem plānots palielināt lauksaimnieku ieņēmumus par viņu produktiem, novērst negodīgu ārvalstu konkurenci, pievērsties importēto lauksaimniecības produktu pielīdzināšanai mūsu ražošanas standartiem, saglabāt dzīvīgumu lauku reģionos un to pievilcību dzīvošanai un strādāšanai gan tagadējai, gan nākamajām lauksaimnieku paaudzēm.

REDZĒJUMS PAR LAUKSAIMNIECĪBU UN PĀRTIKAS NOZARI

- Mērķis – līdz 2040. gadam padarīt agropārtikas nozari konkurētspējīgu, noturīgu un nākotnes prasībām atbilstošu.
- Agropārtikas nozare rada **900 miljardus EUR** lielu vērtību gadā (*) un uztur aptuveni **30 miljonus darbvietu**.

Trīs ceturtdaļas no visiem uzņēmumiem Eiropā kaut kādā mērā ir atkarīgi no dabas. Rūpējoties par dabas saglabāšanu tagad, mēs novērsīsim problēmas mūsu uzņēmumiem nākotnē. Komisija ir ierosinājusi **dabas kredītu** izveidošanas ceļvedi, lai stimulētu gan privāto, gan publisko sektoru rīkoties dabas atjaunošanas un saglabāšanas labā. Dabas kredīti piedāvā iespēju palielināt bioloģisko daudzveidību un saglabāt dzīvotnes, vienlaikus radot ieņēmumus tiem, kuri aizsargā dabu, un investoriem.

Eiropas Solidaritātes korpusa brīvprātīgā darba projektā iesaistījās seši gados jauni brīvprātīgie no Francijas, Vācijas, Polijas, Itālijas un Grieķijas un devās uz Amarantes vīna reģionu Portugālē. Viņi iesaistījās vietējās kopienas aktivitātēs, palīdzot bioloģiskajā lauksaimniecībā, organizējot taisnīgas tirdzniecības seminārus skolās, sniedzot atbalstu sociālajām iestādēm un rīkojot kultūras pasākumus.

Uzņēmējdarbības atvieglošana Eiropā

Lai nodrošinātu uzplaukumi, ir svarīgi sakārtot mūsu iekšējās lietas un nodrošināt, ka Eiropā veikt uzņēmējdarbību ir viegli. Vienkāršošana ir ārkārtīgi svarīga Eiropas konkurētspējai – uz to mūsu stratēģiskajos dialogos vērta uzmanību visas nozares. Tās norādīja, ka izjūt lielu regulatīvo slogu, ko rada apgrūtināša ziņošana, regulējuma pārklāšanās un sarežģītas prasības. Komisija to sadzirdēja un atbilstoši rīkojas.

Komisijas 2025. gada darba programma ir vērsta uz vienkāršošanu. Līdz šim esam ierosinājuši sešas **vienkāršošanas paketes**, lai novērstu šķēršļus konkurētspējai dažādās nozarēs. To mērķis ir **atbalstīt tos, kas rada vērtību Eiropā**, un darīt zināmu pasaulei, ka **Eiropa uzņēmējdarbību uztver nopietni**.

Pirmais pasākumu kopums tika prezentēts februārī. Minētie pasākumi ir vērsti uz to, lai **visiem uzņēmumiem**, galvenokārt MVU, **vienkāršotu ES prasības par ilgtspējas ziņu sniegšanu un pienācīgu rūpību**. Tie paredz arī vienkāršāku **oglekļa ievedkorekcijas mehānisma** piemērošanu: mēs no tā atbrīvojam 90 % importētāju, kuru imports ir mazāks par 1 % no importa apjomiem un ar to saistītajām emisijām. Šīs izmaiņas ietekme uz klimatu ir minimāla, bet tās pozitīvā ietekme uz MVU ir milzīga.

Maijā tika pieņemtas vēl divas vienkāršošanas paketes. Viena no tām attiecas uz **lauksaimniekiem un ar lauksaimniecību saistītajām valstu iestādēm** un paredz vienkāršojumus attiecībā uz maksājumiem lauksaimniekiem, kontroļu racionalizēšanu ar tehnoloģijām, kā arī lielāku uzticēšanos lauksaimniekiem attiecībā uz konkrētu finansēšanas nosacījumu izpildi.

Otra maijā pieņemtā vienkāršošanas pakete attiecas uz MVU. Tajā Komisija noteica jaunu uzņēmumu kategoriju: **mazs vidējas kapitalizācijas uzņēmums**, kas ir uzņēmums ar 250–750 darbiniekiem un kura apgrozījums ir mazāks par 150 miljoniem EUR gadā vai

kura aktīvu kopējā vērtība ir mazāka par 129 miljoniem EUR. **Šajā jaunajā kategorijā ietilps aptuveni 38 000 uzņēmumu Eiropas Savienībā**. Šie uzņēmumi varēs augt, neraizējoties, ka piepeši tiem būs vairāk atbilstības pienākumu.

Jūnijā tika pieņemta piektā vienkāršošanas pakete, kas paredz atbalstu ES dalībvalstīm un aizsardzības industrijai **aizsardzības spēju palielināšanai**. Ar šo paketi ievieš **paātrinātas atļauju piešķiršanas režīmu**, kas atļaujas gaidīšanas laiku varētu samazināt **no vairākiem gadiem uz 60 dienām**.

Jūlijā Komisija nāca klajā ar sesto vienkāršošanas paketi – tā attiecas uz **ķīmisko rūpniecību**. Ierosinātie pasākumi **vienkāršos bīstamu ķīmisku vielu marķēšanas noteikumus, precīzēs regulējumu attiecībā uz kosmētikas līdzekļiem un atvieglos mēslošanas līdzekļu reģistrāciju**.

Saskaņā ar Komisijas aplēsēm šī vienkāršošana samazinās uzņēmumu, nozaru, lauksaimnieku un valsts iestāžu administratīvās izmaksas par **vairāk nekā 8 miljardiem EUR** gadā. Tie arī stimulēs uzņēmumus paplašināties, augt, ieviest inovācijas, investēt un kļūt konkurētspējīgākiem.

Vairāk nekā **8 miljardu EUR** ietaupījums gada administratīvajās izmaksās

Sešas nozīmīgas vienkāršošanas paketes, ko līdz šim ierosinājusi Komisija

Mērķis ir samazināt administratīvo slogu

par vismaz 25 % visiem uzņēmumiem

un par 35 % MVU

līdz šā pilnvaru termiņa beigām.

Līdz augustam esam organizējuši arī **28 Īstenošanas dialogus**, kuros kolēģijas locekļi savā kompetences jomā debatēja ar attiecīgajām ieinteresētajām personām un uzklaustīja, kā tās tiek galā ar ES noteikumu īstenošanu, apzina efektivitātes trūkumus un meklē vienkāršošanas iespējas.

Savukārt **iniciatīva "PVN digitālajā laikmetā"**, kad tā būs pilnībā īstenota, atvieglēs darbu uzņēmumiem ar to, ka ziņošana par pārrobežu tirdzniecību notiks, pamatojoties uz e-rēķiniem. Ar šo iniciatīvu **par vairāk nekā 4 miljardiem EUR gadā** tiks samazinātas atbilstības nodrošināšanas izmaksas ES tirgotājiem un vienlaikus mazināta krāpšana PVN jomā.

Laikos, kad pasaulē palielinās šķēršļi tirdzniecībā, mūsu vienotais tirgus Eiropas uzņēmumiem ir kā miera osta – vieta, kurā var uzkrāt spēkus pirms iešanas pasaules tirgos. Tomēr vienotā tirgus pilnvērtīgu funkcionēšanu kavē pārāk daudzi valstu radīti šķēršļi un pārāk liela sadrumstalotība un birokrātija.

Lai to risinātu, Komisija maijā ierosināja **vienotā tirgus stratēģiju**, kas pievēršas **desmit šķēršļiem, kuri ir sevišķi nopietni un iesīkstējuši**. Vienotais tirgus tika izveidots ar mērķi likvidēt šķēršļus starp mūsu valstīm, atcelt muitu un muitas nodokļus un atvieglot uzņēmējdarbību Eiropā. Trīsdesmit gadus pēc vienotā tirgus izveidošanas mēs beidzot atgriežamies pie šīs idejas un vēlamies īstenot tā potenciālu pilnībā.

VIENOTĀ TIRGUS PROBLĒMAS

Zems ražīguma pieaugums – apmēram **1 %**

ES konkurētspēja pasaulē **stagnē**

PAKALPOJUMU NOZARES BŪTISKĀ NOZĪME

75 %
no ES IKP

Pakalpojumu tirdzniecība ES iekšienē **nav lielāka** par pakalpojumu tirdzniecību ar pārējo pasauli

60 % šķēršļu ir tie paši, kas pirms 20 gadiem

SVARĪGĀKIE PASĀKUMI DESMIT NOPIETNĀKO ŠĶĒRŠĻU LIKVIDĒŠANAI VIENOTAJĀ TIRGŪ

Tā kā pasaulē tirdzniecībā rodas jaunas barjeras, Eiropai ir jālikvidē atlikušie šķēršļi vienotajā tirgū. Šie šķēršļi traucē preču un pakalpojumu plūsmu, kavējot pārrobežu tirdzniecību un investīcijas. Desmit nopietnāko šķēršļu likvidēšana atvieglos un vienkāršos uzņēmējdarbības veikšanu visā vienotajā tirgū, kas ir Eiropas lielākā priekšrocība.

Apgrūtināta uzņēmējdarbības iedibināšana un veikšana

- Izveidot jaunu "28. režīmu" ES sabiedrību tiesībās
- Pārskatīt Komisijas lēmumu par uzņēmumu īpašumtiesību nodošanu

Pārāk sarežģīti ES noteikumi

- Samazināt nevajadzīgo administratīvo slogu, kas identificēts vienkāršošanas priekšlikumos
- Vienkāršot un racionalizēt ES publiskā iepirkuma sistēmu

Laikietilpīga standartu noteikšana

- Pārskatīt standartu noteikšanas regulu
- Ļaut Komisijai vajadzības gadījumā noteikt kopējas specifikācijas

Novecojuši noteikumi par produktiem un produktu neatbilstība

- Labāk koordinēt ES un valstu muitas un tirgus uzraudzības iestādes un potenciāli izveidot ES tirgus uzraudzības iestādi
- Izveidot tiesisko regulējumu attiecībā uz pārjaunotiem un remontētiem izstrādājumiem
- Pastiprināt prasības attiecībā uz paziņotajām atbilstības novērtēšanas struktūrām

Apgrūtinātas procedūras darba ņēmēju īslaicīgai norīkošanai darbā

- Atbalstīt e-deklarācijas pieņemšanu attiecībā uz norīkotiem darba ņēmējiem un sociālā nodrošinājuma koordinēšanu
- Atvieglot darba ņēmēju pagaidu pārrobežu norīkošanu
- Izmēģināt un ieviest Eiropas sociālā nodrošinājuma karti (ESSPASS)

Dalībvalstu līdzatbildības trūkums

- Augsta līmeņa vienotā tirgus pārstāvis katrā dalībvalstī, kurš veicinātu noteikumu piemērošanu
- Organizēt Vienotā tirgus noteikumu izpildes panākšanas darba grupas (SMET) augsta līmeņa politiskās sanāksmes
- Pastiprināt ES līmeņa preventīvos mehānismus

Ierobežojumi profesionālo kvalifikāciju atzīšanā

- Paātrināt atzīšanu un padarīt to efektīvāku, izmantojot digitālus rīkus un automatizētas procedūras
- Apsvērt kopējus noteikumus trešo valstu valstspiederīgo kvalifikāciju atzīšanai

Sadrumstaloti noteikumi par iepakojumu, marķējumu un atkritumiem

- Ieviest produkta digitālo pasi, kas attiektos uz digitālām etiķetēm un produktu atbilstību
- Harmonizēt un vienkāršot ražotāja paplašinātas atbildības shēmas attiecībā uz produktiem, kam beidzies ekspluatācijas laiks

Ierobežojošs un atšķirīgs valstu pakalpojumu regulējums

- Atvieglot pārrobežu pakalpojumu pagaidu sniegšanu, potenciāli paredzot arī harmonizētas pakalpojumu atļaujas un sertifikācijas shēmas
- Risināt problēmas konkrētās pakalpojumu nozarēs, piemēram, būvniecībā, mazumtirdzniecībā, piegādes pakalpojumos, kā arī uzņēmējdarbības un rūpniecības pakalpojumos

Teritoriāli piegādes ierobežojumi

- Izveidot rīkus, ar ko novērst piegādes teritoriālus ierobežojumus, kas ir nepamatoti, bet ko neaizliedz konkurences tiesību akti

Finansējums Eiropas izaugsmes iespējām

Eiropā ir daudz revolucionāru uzņēmumu ar inovatīvām idejām, bet **tiem ir vajadzīgi finanšu līdzekļi savu ambīciju īstenošanai**. ES finanšu tirgu sadrumstalotība liedz uzņēmumiem piekļūt finansējumam un nereti liek tiem iedibināties citur.

Savukārt noguldītāji vēlas labākas investīciju iespējas – patlaban bankās Eiropas Savienībā ir noguldīti **apmēram 10 triljoni EUR**.

Ik gadu Eiropas ģimeņu ietaupījumi 300 miljardu EUR apmērā tiek novirzīti no Eiropas uz ārvalstu finanšu tirgiem, jo mūsu kapitāla tirgus ir pārāk sadrumstalots. Šo naudu ārzemēs bieži izmanto, lai iegādātos inovatīvus Eiropas uzņēmumus. Šī situācija ir jāmaina. Mēs saskatām labu iespēju izmantot šo milzīgo bagātību un radīt izaugsmi tepat Eiropā.

Martā Komisija iepazīstināja ar **uzkrājumu un investīciju savienības stratēģiju**, kas veidota nolūkā atraisīt ES kapitāla tirgu potenciālu un savest kopā noguldītājus, kuri meklē labākas investīciju iespējas, un uzņēmumus, kuriem vajadzīgs kapitāls.

Ierosināto pasākumu mērķis ir **dot iespējas noguldītājiem kļūt par investoriem**, ja viņi tā vēlas, vienlaikus **atvieglojot uzņēmumiem piekļuvi lielākiem un dažādākiem finansējuma avotiem**, arī pāri robežām.

Vēl viens rīks, kas palīdz Eiropai finansēt savas prioritātes un kļūt neatkarīgākai, ir **NextGenerationEU** – Eiropas vērienīgais pēcpandēmijas atveseļošanas plāns. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm *NextGenerationEU* investīcijas vien **2026. gadā palielinās ES iekšzemes kopproduktu par līdz pat 1,4 %**, un tā pozitīvā ietekme būs jūtama arī turpmākajos gados.

NEXT GEN EU

**+ 4,5
miljoni**

mazo, vidējo un lielo uzņēmumu,
kas saņēmuši atbalstu

**+ 49,8
miljoni**

cilvēku, kam nodrošināta piekļuve
jaunām vai modernizētām

**+ 31,1
miljoni**

cilvēku, kas ir labāk pasargāti
no dabas katastrofām

**33,4
miljoni**

MWh gadā
ietaupītas primārās enerģijas
gada patēriņā

**+ 16,2
miljoni**

mājokļu vai ēku ar ļoti augstas
veiktspējas internetu

**+ 10,7
miljoni**

15–29 gadus vecu jauniešu,
kuri saņem atbalstu izglītībai,
apmācībai un nodarbinātībai

+ 1,4 %

aplēstais ES IKP pieaugums
2026. gadā, pateicoties investīcijām
no *NextGenerationEU* vien

2025. gada augusta dati

Līdz šim ANM ir ļāvis **izveidot visā ES vairāk nekā 110 gigavatu lielu atjaunīgās enerģijas jaudu** un primārās enerģijas patēriņā ietaupīt 33,4 miljonus megavatstundu gadā, kas ir **vairāk nekā kopējais elektroenerģijas patēriņš gadā Dānijā.**

NextGenerationEU nozīmīgākā sadaļa ir **Atveseļošanas un noturības mehānisms (ANM)**. Līdz šā gada augusta sākumam ANM ietvaros **dalībvalstīm tika izmaksāti 362 miljardi EUR**, kas ir aptuveni 56 % no kopējās pieejamās summas. Vēl ir pieejami **288 miljardi EUR**. Dalībvalstīm ir jāpaātrina īstenošana, lai nodrošinātu, ka līdzekļi tiek lietderīgi izmantoti, **pirms beidzas ANM termiņš 2026. gada beigās**. Šā gada jūnijā Komisija izstrādāja norādījumus, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis optimāli izmanto ANM piedāvātās iespējas.

Programmas *Antinero* mērķis ir aizsargāt mežus un novērst lielos ugunsgrēkus Grieķijā, attīrot mežus no izkaltušā augāja, uzlabojot meža ceļus un mineralizētās joslas, stādot kokus un veidojot dabīgas buferzonas, kas aiztur uguni. Programma paredz arī ierīkot izdegušajās platībās konstrukcijas aizsardzībai pret eroziju un plūdiem. Mērķis ir vienkāršs: padarīt mežus drošākus, veselākus un noturīgākus pret klimata pārmaiņām. Programmas izstrādei tika saņemts atbalsts no *NextGenerationEU*, un tā ir lielisks piemērs tam, kā ES investīcijas nodrošina klimatnoturību, sagatavotību un aizsardzību lauku kopienām. Projekta budžets pārsniedz 400 miljonus EUR – tas ir lielākais projekts, kāds jebkad Grieķijā ir īstenots šīs problēmas risināšanai.

PIRMS

PĒC

© Vides un enerģētikas ministrijas Mežu ģenerālsekretariāts

© Transporta programmas 2021.–2027. gadam vadošā iestāde, 2025

Viens no spēcīgākajiem instrumentiem ES rīkkopā, kas paredzēta investēšanai vienlīdzīgākā un noturīgākā sabiedrībā saskaņā ar mūsu kopīgajām prioritātēm, joprojām ir **kohēzijas politika**.

Taču patlaban spēkā esošās kohēzijas programmas tika pieņemtas pirms lielajām ģeopolitiskajām pārmaiņām, kas ir norisinājušās pēdējo četru gadu laikā. **Mūsu instrumentiem ir jāmainās un jākļūst elastīgākiem, lai pielāgotos jaunajām prioritātēm.**

Aprīlī Komisija veica **pašreizējās kohēzijas politikas vidusposma pārskatīšanu** un nāca klajā ar priekšlikumiem, kā padarīt to piemērotāku investēšanai pašreizējo problēmu risināšanā un reaģēšanā uz tām.

Dalībvalstis varēs pārplānot daļu no saviem kohēzijas politikas līdzekļiem un **atvēlēt tos pašreizējām ES prioritātēm**, piemēram, Eiropas konkurētspējas stiprināšanai, Eiropas aizsardzības palielināšanai, mājokļu pieejamības palielināšanai, ūdensapgādes noturības uzlabošanai un enerģētikas pārkārtošanas atbalstīšanai. Īpaša uzmanība tiks pievērsta **austrumu reģioniem, kuriem ir robeža ar Krieviju, Baltkrieviju un Ukrainu** un kurus īpaši ietekmē Putina īstenotais karš.

Pateicoties tam, ka ES kohēzijas politika atbalsta solidaritātes joslu iniciatīvu, projekts *PRIMUS* Rumānijā ir palielinājis kuģošanas drošību Donavā starp Rumānijas, Ukrainas un Moldovas ostām. Ar projektu *PRIMUS* jo īpaši tiek palielināta Sulinas kanāla jauda (iepriekš tas spēja apkalpot 8 kuģus dienā, tagad – 20), modernizējot navigācijas rīkus un nodrošinot stūrmaņiem visu svarīgo informāciju reāllaikā. Tādējādi Rumānija spēj pilnībā izmantot sava ūdensceļa potenciālu, kā arī Ukrainai un Moldovai tiek nodrošināts notiekošā kara apstākļos svarīgs savienojums ar ES.

Iespējas cilvēkiem un mūsu sociālā modeļa stiprināšana

Mūsu ekonomikas pamats ir cilvēki: viņu uzcītīgais darbs, talanti un prasmes.

Šodien konkurētspējai vairs nav tik svarīgas darbaspēka izmaksas, cik darbinieku zināšanas – un tā ir joma, kurā mēs varam pārspēt savus konkurentus. Šeit, Eiropā, uzņēmumi var atrast ārkārtīgi pieredzējušus darbiniekus un izcilus tehnoloģiju studiju absolventus. Tomēr mums viņu nepietiek, un tas kavē mūsu konkurētspēju.

Tāpēc martā Komisija nāca klajā ar **prasmju savienības plānu**, kuru papildina **pamatprasmju rīcības plāns** un **stratēģiskais plāns STEM izglītības jomā**. Šie pasākumi palielinās Eiropas cilvēkkapitālu un sniegs cilvēkiem iespējas piedalīties mūsu pasaules daļas konkurētspējas stiprināšanā.

Prasmju savienības iniciatīvas sniegs pieaugušajiem iespējas regulāri uzlabot prasmes un pārkvalificēties. Vienlaikus Komisija ierosina pasākumus, lai palielinātu **studentu, it īpaši sieviešu, īpatsvaru STEM programmās** (zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika) un **informācijas un komunikācijas tehnoloģijas doktorantūras programmās**.

Šie pasākumi turpina to, kas paveikts ar **Prasmju pilnveides paktu**, kurš ir palīdzējis nodrošināt mācības **6,1 miljonam cilvēku**, pateicoties Komisijas, valstu iestāžu, nozaru, sociālo partneru un izglītības un apmācības pakalpojumu sniedzēju kopīgajam darbam.

PRASMJU SAVIENĪBA

Mūsu mērķi:

Spēcināt mūsu cilvēkus, uzlabojot prasmes, kas ir vajadzīgas kvalitatīvās darbvietās un noder karjeras pārmaiņās

Uzlabot uzņēmumu konkurētspēju, palīdzot tiem atrast vajadzīgos talantus

Nodrošināt prasmju pārnēsāmību Eiropas Savienībā attiecībā uz visām prasmēm, neatkarīgi no to iegūšanas vietas vai veida

Lai to panāktu, prasmju savienības plāns ir:

Sociālajiem partneriem ir izšķiroša nozīme prasmju trūkuma efektīvā novēršanā. Viņi zina, kādas prasmes darba ņēmējiem un uzņēmumiem ir visvairāk nepieciešamas, un pārzina labāko praksi nozarē. **Sociālais dialogs** ar darba ņēmēju un darba devēju asociācijām gadu desmitiem ir bijis Eiropas sociālā modeļa stūrakmens. Pārmaiņu laikos jo svarīgāk būs veicināt uzticēšanos, aizsargāt darba ņēmēju tiesības un garantēt to, ka pārmaiņas ekonomikā **uzlabo mūsu konkurētspēju, nekaitējot mūsu sociālajai struktūrai**.

Martā Komisija un ES līmeņa sociālie partneri parakstīja **jaunu Eiropas sociālā dialoga paktu**, apņemoties paplašināt sociālā dialoga tvērumu un veicināt plašāku apspriešanos ar sociālajiem partneriem likumdošanas iniciatīvu gatavošanas laikā.

Šeit, Eiropā, mēs zinām, ka ražīgumu var palielināt labi darba apstākļi: stabila nodarbinātība, laba darba samaksa, labs līdzsvars starp darbu un privāto dzīvi, pieejams bērnu aprūpes pakalpojums un kvalitatīva veco ļaužu aprūpe, spēja atļauties adekvātus mājokļus. Mūsdienu pasaulē daudzas no šīm sociālajām tiesībām vairs nevar uzskatīt par pašsaprotamām.

Eiropieši arvien vairāk raizējas par **mājokļu cenām**. Jaunākās paaudzes saskaras ar tādiem šķēršļiem, kādus viņu vecāki nepazīna. Komisija ir izveidojusi **Mājokļu darba grupu**, lai izstrādātu **Eiropas plānu cenas ziņā pieejamiem mājokļiem**, ar ko risināt strukturālus jautājumus un noteikt stratēģiju publisko un privāto investīciju stimulēšanai būvniecībā.

LĒTI MĀJOKĻI – VIENA NO KOMISIJAS PRIORITĀTĒM

Kopš 2015. gada mājokļu cenas ir augušas par **vairāk nekā 20 %**, ierēķinot inflācijas korekciju.

Izsniegto būvatļauju skaits dzīvojamām ēkām kopš 2021. gada ir samazinājies par **vairāk nekā 20 %**.

17 % mūsu iedzīvotāju mitinās pārapdzīvotos mājokļos.

Investīcijas dzīvojamās ēkās laikposmā no 2022. gada līdz 2024. gadam ir **samazinājušās par 6 %**, ierēķinot inflācijas korekciju.

Lielajās pilsētās laikposmā no 2014. gada līdz 2023. gadam īres cenas **dzīvokļiem ar vienu guļamistabu ir augušas par veseliem 48 %**.

Bezpajumtniecība skar visas dalībvalstis un pēdējo desmit gadu laikā tā ir **ievērojami palielinājusies**.

© Viktória Király, 2025

Marijai 64 gadu vecumā nācās uzņemties mazbērna audzināšanu, jo viņas meitai bija atkarības problēmas. Marijai ir algots darbs, taču viņa nevarēja atļauties īri. Pateicoties Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstītajam finanšu instrumentam, Slovērijā publiskās un privātās partnerības ietvaros tika izmantoti publiskie resursi, lai darītu pieejamus vairāk nekā 350 īres dzīvokļus, tādējādi sniedzot Marijai un simtiem citu neaizsargātu cilvēku iespēju atrast kvalitatīvus mājokļus par cenām, kas ir par līdz pat 30 % zemākas nekā tirgus cenas. Marija teic, ka *Dostupný Domov* dzīvoklis ar zemāku īres maksu bija kā gaisma tuneļa galā. “Tas sniedz mājokļa ērtības un privātumu un labākus apstākļus mācībām visai ģimenei.”

Tas pats attiecas uz **vienlīdzību**. Tā ir ne tikai svarīgs Eiropas princips, kas nostiprināts mūsu līgumos – tā arī sekmē **ekonomikas izaugsmi**, ļaujot pilnībā piedalīties darba tirgū, veicina radošas, inovatīvas idejas, un ir ceļš uz labāku dzīves kvalitāti visiem.

ES ir daudz panākusi sieviešu un vīriešu **līdztiesības** nodrošināšanā, nosakot jaunus noteikumus par **darba samaksas pārredzamību, dzimumu līdzsvaru uzņēmumu valdēs un vardarbības pret sievietēm apkarošanu**. Taču nav pamata uzskatīt, ka darbs ir pilnībā paveikts.

Mērķrādītājs, kas līdz 2026. gada jūnijam jāsasniedz ES lielajiem biržā kotētajiem uzņēmumiem:

nepietiekami pārstāvētais dzimums ir

vismaz 40 %

no direktoriem bez izpildpilnvarām

vai

vismaz 33 %

no visiem direktoriem

Patlaban vidējais sieviešu īpatsvars uzņēmumu valdēs ES ir **34 %**.

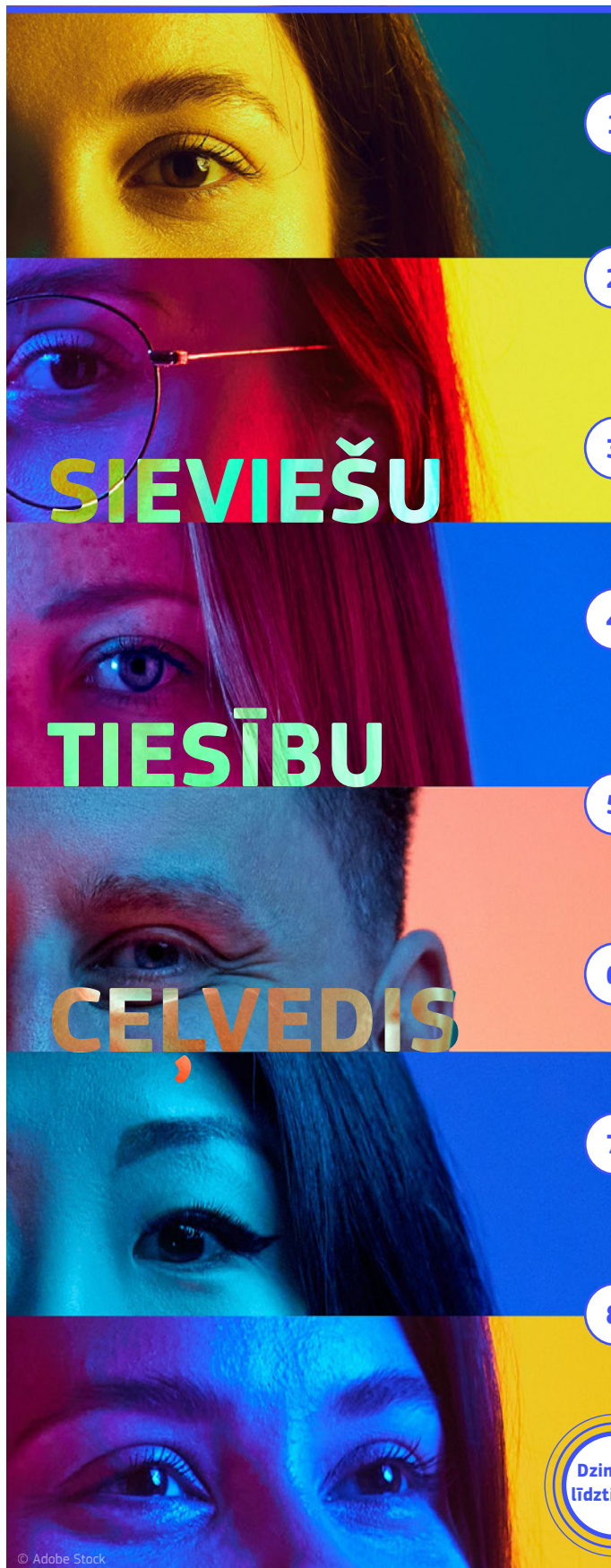

Ļubļana 2024. gadā ieguva Eiropas Iekļaušanas un dažādības galvaspilsētas apbalvojumu par tās centieniem padarīt pilsētu sievietēm drošāku un novērst vardarbību pret sievietēm. Ļubļanas īstenotās iniciatīvas ietver izpratnes veicināšanas un prevencijas kampaņu organizēšanu par vardarbības pret sievietēm tematu, tādu radošu projektu īstenošanu kā mākslas izstādes, kurās stāsta par vardarbībā cietušo pieredzi, piecu drošo māju no vardarbības ģimenē cietušajiem un divu grūtnieču māju līdzfinansēšanu un diennakts palīdzības tālruņa izveidošanu.

Martā Komisija nāca klajā ar **sieviešu tiesību ceļvedi**. Gan ES, gan pasaulē Komisija turpinās strādāt, lai nodrošinātu, ka **katra sieviete un meitene var realizēt savas tiesības uz drošību un cieņpilnu attieksmi**, tiesības uz vienādu samaksu par vienādu darbu, saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi un izglītību un baudīt pietiekamu darba un privātās dzīves līdzsvaru. Eiropā dzimumu līdztiesības līmenis ir viens no visaugstākajiem pasaulē, tomēr pie tā vēl ir jāstrādā, un mēs nekad nepārstāsim cīnīties par līdztiesību.

Vienlaikus mēs turpinām darbu, ko sākām iepriekšējā pilnvaru termiņa laikā, proti, aizsargāt un uzlabot *LGBTIQ* tiesības. Mūsu centienus konsolidēs atjaunināta *LGBTIQ* stratēģija un jauna stratēģija rasisma apkarošanai.

1

Brīvība no vardarbības, kas saistīta ar dzimumu

Ieskaitot vardarbību ģimenē un fēmicīdu

2

Visaugstākie veselības aprūpes standarti

Atbalstīt un papildināt dalībvalstu rīcību attiecībā uz sieviešu piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpei un tiesībām

3

Vienlīdzīga darba samaksa un ekonomiskās iespējas

Darba samaksas, pensiju, finanšu, nodokļu un sociālās aizsardzības ziņā

4

Darba un privātās dzīves līdzsvars un aprūpes pienākumi

Vienlīdzīga aprūpes pienākumu sadale un privātās dzīves, ģimenes dzīves un darba līdzsvars

5

Vienlīdzīgas nodarbinātības iespējas un pienācīgi darba apstākļi

Vienlīdzīgi konkurences apstākļi vīriešiem un sievietēm

6

Kvalitatīva un iekļaujoša izglītība

Nodrošināt vienlīdzīgas iespējas un piekļuvi apmācībai, mudināt iegūt digitālās prasmes un iesaistīties STEM nozarēs

7

Politiskā līdzdalība un vienlīdzīga pārstāvība

Lai sievietes būtu pilnībā, vienlīdzīgi un jēgpilni pārstāvētas un iesaistījušās sabiedriskajās un politiskajās norisēs

8

Rezultāti sieviešu tiesību īstenošanā

Ar spēcīgām iestādēm, kuru atbildībā ir dzimumu līdztiesība, integrēta dzimumu līdztiesības pieeja visos politikas virzienos un budžeta, finansējuma, izpētes un datu lietās

Dzimumu
līdztiesība

Droša Savienība, kas ir gatava sevi aizstāvēt

Pasaulē ir atgriezušās imperiālistiskas ambīcijas un kari. Starptautiskie aktori ir gatavi izmantot jebkākus līdzekļus, gan godīgus, gan negodīgus, lai gūtu virsroku. Krievija ceturtajā tās sāktā agresīvā kara gadā ir pastiprinājusi uzbrukumus Ukrainai. To drošības arhitektūru, kas gadu desmitiem ir sargājusi Eiropu, vairs nevar uzskatīt par pašsaprotamu. Reaģējot uz šo jauno situāciju, mūsu Savienība rīkojas tā, kā vēl pagājušogad neviens nebūtu iedomājies. **Eiropa beidzot ir modusies, lai sevi aizsargātu.**

Šobrīd mēs nevaram paļauties, ka citi aizstāvēs Eiropu. **Eiropas aizsardzība ir mūsu stratēģiska atbildība**, un tā sākas ar pastiprinātu budžetu aizsardzībai un mūsu aizsardzības industrijai. Mūsu dalībvalstis piesaista rekordlielus resursus, lai palielinātu savus aizsardzības izdevumus, un mūsu Savienība ir sākusi jaunu iniciatīvu kopumu, lai palīdzētu dalībvalstīm **tērēt vairāk, tērēt labāk un tērēt Eiropā.**

Ar mūsu **“Gatavība 2030”** iniciatīvām mēs atvieglojam dalībvalstīm milzīgu papildu investīciju veikšanu nākamajos četros gados līdz pat **800 miljardu EUR** apmērā. Sešpadsmit dalībvalstis ir lūgušas aktivizēt **valsts izņēmuma klauzulu**, lai varētu palielināt savus aizsardzības budžetus. Tikai četrus mēnešu laikā mēs izveidojām **SAFE (“Rīcība Eiropas drošības labā”)** – jaunu finanšu instrumentu ar **150 miljardu EUR lieliem aizdevumiem kopīgam aizsardzības iepirkumam**. Mēs ierosinājam **vienkāršošanas paketi aizsardzības jomā**, lai krasi paātrinātu mūsu investīcijas aizsardzībā. Mēs esam arī pastiprinājuši savu **aizsardzības un drošības partnerību** tīklu ar dažādām pasaules valstīm – Apvienoto Karalisti, Kanādu, Norvēģiju, Japānu –, ar kurām mūs vieno kopīgas vērtības un drošības intereses. Mums ir skaidrs mērķis, proti, līdz 2030. gadam **Eiropai ir jābūt ieguvušai visu, kas tai ir vajadzīgs pārliecinošas atturēšanas nodrošināšanai.**

“GATAVĪBA 2030”

© NATO, 2024

Līdz pat 800 miljardiem EUR ES drošībai un aizsardzībai

SAFE
150 miljardi EUR

19 dalībvalstis

**Valsts izņēmuma
klauzulas
iedarbināšana**

16 dalībvalstis

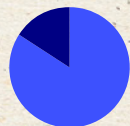
2025. gada augusta dati

EIROPIEŠU UZSKATI PAR DROŠĪBU UN AIZSARDZĪBU

69 %

uzskata, ka **Eiropas Savienība ir stabila vieta** nemierīgā pasaulē

81 %

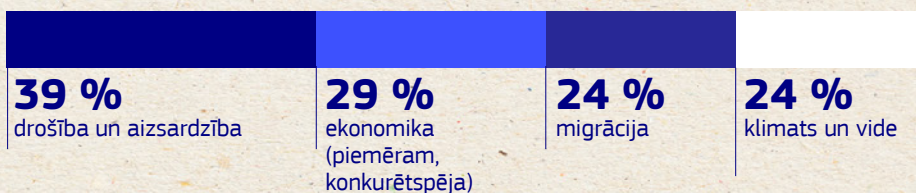
atbalsta dalībvalstu **kopējo aizsardzības un drošības politiku** – tas ir **augstākais rezultāts** kopš 2004. gada

78 %

ir noraizējušies par **ES aizsardzību un drošību** nākamajos piecos gados

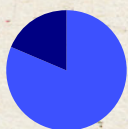
Eiropieši uzskata, ka **Eiropas Savienībai** vidējā termiņā **būtu jāveic pasākumi** šādās jomās:

ES visraksturīgākās vērtības

Lielākās problēmas, kas pašreiz skar ES

77 %

Eiropas respondentu piekrīt, ka **Krievijas iebrukums Ukrainā apdraud ES drošību**.

Avots: Eiroparometra 103. standartaptauja

Vienlaikus **Eiropa turpina nelokāmu atbalstu Ukrainai. ES ar 168,9 miljardu EUR lielo atbalstu, ieskaitot gandrīz 60 miljardus EUR militārās palīdzības, joprojām ir lielākais līdzekļu devējs Ukrainai.** Papildus tam var izmantot jauno instrumentu *SAFE*, lai veiktu tiešus iepirkumus no Ukrainas aizsardzības industrijas. Ukrainas nākotne ir mūsu Savienībā, un mēs integrējam tās aizsardzības industriju plašākā Eiropas aizsardzības industriālajā bāzē.

Papildus aizsardzībai mēs esam strādājuši, lai palielinātu mūsu drošību un noturību dažādās jomās, **no kibernetikas un kritiskās infrastruktūras līdz energoapgādei,**

ūdensapgādei, zālēm un izejvielām. Tāpat arī esam veicinājuši **sagatavotības kultūru** visā Eiropas sabiedrībā, palielinot mūsu noturību un spēju kopīgi pārvarēt jebkādu iespējamu krīzi.

Lai vēl vairāk integrētu un prioritizētu drošību visās Komisijas iniciatīvās, **Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena vada regulāras Drošības kolēģijas sanāksmes,** kas īpaši veltītas tam, lai visa komisāru kolēģija varētu apspriest drošības jautājumus un saņemt informāciju par tiem.

Šis ir **jauns laikmets Eiropas drošībā un aizsardzībā.**

Jauns laikmets Eiropas aizsardzībā: “Gatavība 2030”

Eiropas drošības paradigmā ir notikuši satricinājumi. No vienas puses, Krievija turpina nežēlīgu karu Eiropā. No otras – dziļas ģeopolitiskās pārmaiņas ir satricinājušas mūsu kontinenta drošības arhitektūru.

Pārāk ilgi Eiropa ir dzīvojusi ar drošības deficītu. Tai steidzami ir jāatgūst nokavētais.

Projekts *Atlantic Constellation* (“Atlantijas zvaigznājs”), ko atbalsta instruments *NextGenerationEU*, ir tapis Portugāles un Spānijas partnerībā, un tā mērķis ir izveidot pilnīgu uz satelītiem balstītu vērtības ķēdi progresīviem datu pielietojumiem aizsardzības un ilgtspējas jomā. Šis sadarbības rezultātā 2024. gadā tika palaists otrais Portugāles satelīts. *Atlantic Constellation* ir lielākais kosmosa nozares projekts Portugāles vēsturē, un tā ietvaros ir palaisti orbītā divi satelīti un vēl vairāki ir plānoti. Šis projekts ir daļa no konsorcijs *New Space Portugal*, kurā veidos spējas projektēt un izgatavot pilnvērtīgus satelītus, kā arī sniegt pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību, izmantojot Zemes novērošanas datus.

Komisija ir pievērsusies īstenas **aizsardzības savienības** veidošanai. NATO joprojām ir mūsu drošības stūrakmens, taču **ES ir jāuzņemas lielāka atbildība par savu aizsardzību**, un tādēļ Komisija martā nāca klajā ar priekšlikumu **“Gatavība 2030”**. Priekšlikumā ir ietverta **Baltā grāmata par Eiropas aizsardzību**, un tajā ir apzinātas spēju nepilnības un investīcijas, kas nepieciešamas aizsardzības jomā, piemēram, pretgaisa un pretraķešu aizsardzībā, artilērijas sistēmās, munīcijā un raķetēs, dronos un elektroniskajā karadarbībā.

Papildus tam “Gatavība 2030” dara pieejamus resursus tūlītējai rīcībai. Mēs ierosinājam dalībvalstīm **koordinēti aktivizēt valsts izņēmuma klauzulu** saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes paktu, kas dod iespēju dalībvalstīm palielināt savus aizsardzības izdevumus, netiekot sodītām par fiskālo noteikumu neievērošanu.

Otrā iniciatīva ir **SAFE**. Drīz Komisija sāks izsniegt dalībvalstīm **aizdevumus līdz pat 150 miljardu EUR apmērā**, ko nodrošinās ES budžets un tās augstais kredītreitings.

Šie aizdevumi tiks izlietoti **kopīgam iepirkumam no Eiropas aizsardzības industrijas** un apzināto prioritāro spēju palielināšanai. Tos izlietos, lai **veiktu iepirkumus no Eiropas Savienībā, Eiropas Ekonomikas zonā un Ukrainā iedibinātiem uzņēmumiem**, un ir prasība, ka elementiem, kas veido vismaz 65 % no produkta cenas, ir jābūt ar izcelsmi minētajos reģionos.

Līdz septembrim jau **19 dalībvalstis** ir izteikušas interesi piekļūt finansējumam **SAFE** aizdevumu veidā, un šī interese jau aptver visu šajā instrumentā **pieejamo summu, kas ir 150 miljardi EUR**.

Papildus tam aprīlī sāktā **kohēzijas politikas vidusposma pārskatīšana** sniedz stimulus valstīm un reģioniem, kas vēlas pārdalīt pieejamo finansējumu ražošanas jaudu kāpināšanai aizsardzības nozarē viscaur ES.

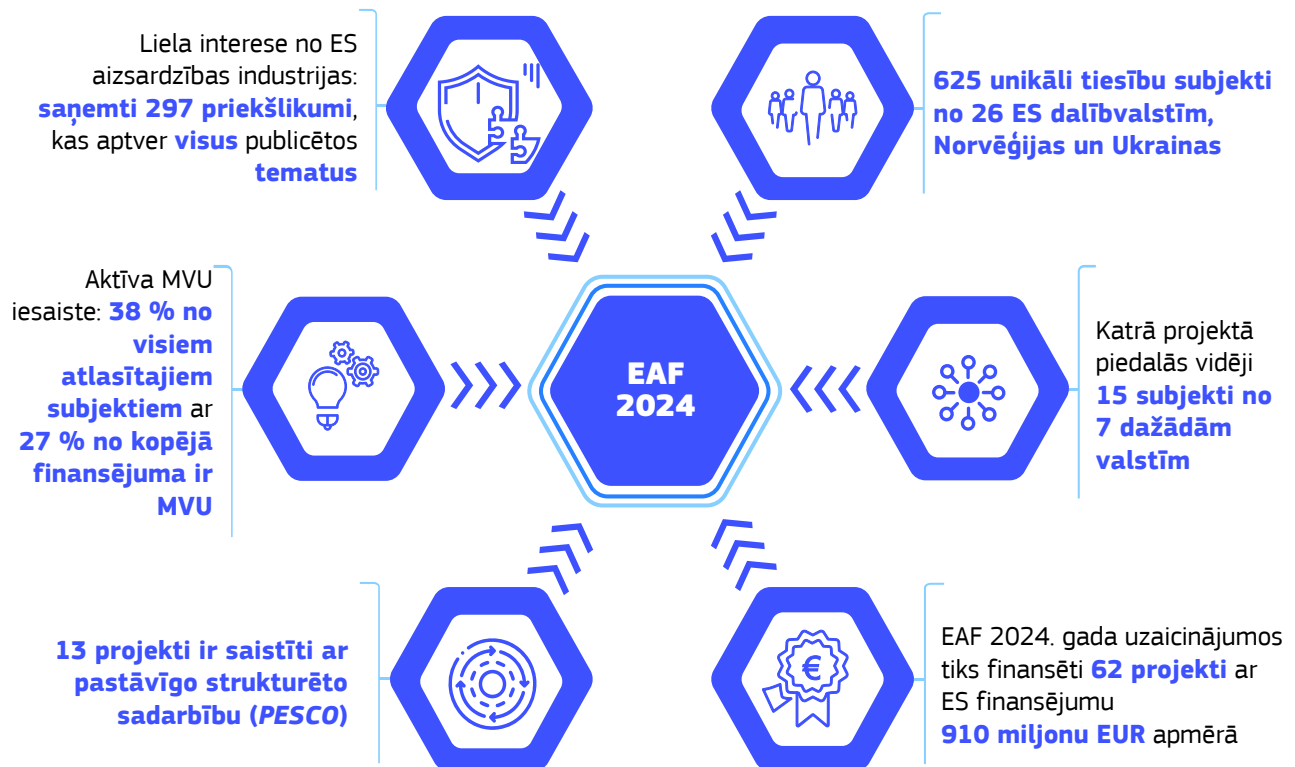
Komisija ir turpinājusi izmantot visus pieejamos rīkus aizsardzības izdevumu kāpināšanai. Jūnijā mēs nācām klajā ar **ievērojamu vienkāršošanas paketi, kas attiecas uz aizsardzības industriju**, un aprīlī paziņojām par **910 miljonu EUR investīcijām 62 jaunos Eiropas Aizsardzības fonda projektos**, kas attiecas uz pretgaisa un pretraķešu aizsardzību, munīciju, militāro mobilitāti, MI, kiberkaru un elektronisko karu un citām jomām.

Tā kā kosmosam un satelītiem ir arvien lielāka stratēģiska nozīme mūsu sabiedrībā, mēs izstrādājam **ES Kosmosa aktu**, lai novērstu naidīgu akтору radītos traucējumus un pastiprinātu drošību.

Čehijas uzņēmumi *Eagle.one* un *Fly4Future* sadarbībā ar Čehijas Tehnisko universitāti Prāgā izstrādāja robotisku “mednieku” *Eagle.one*. Projektā, kas tika prezentēts 2024. gada novembrī un saņēma atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, tiek izstrādāts autonomas lidrobots, kas izmanto iebūvētu mākslīgo intelektu, lai drošā veidā notvertu neatļautus dronus aizsargātā gaisa telpā, tos neiznīcinot, kas ir svarīgi civilo lietojumu kontekstā.

EIROPAS AIZSARDZĪBAS FONDS – 2024. GADA SVARĪGĀKIE SKAITĻI

EDF 2024. gadā finansē pamatprojektus, kas palīdz veidot ES stratēģisko autonomiju un noturību

Jūra

EUROSWEEP izstrādās kopēju Eiropas mīnu tralēšanas bezpilota sistēmu ar autonomām iezīmēm.

Gaiss

Projekts *ENGRT II* uzlabo ES aizsardzības autonomiju, izstrādājot nākamās paaudzes rotorplānus ar progresīvām rotorplānu tehnoloģijām un konfigurācijām; izstrādi paredzēts pabeigt 2030. gadā.

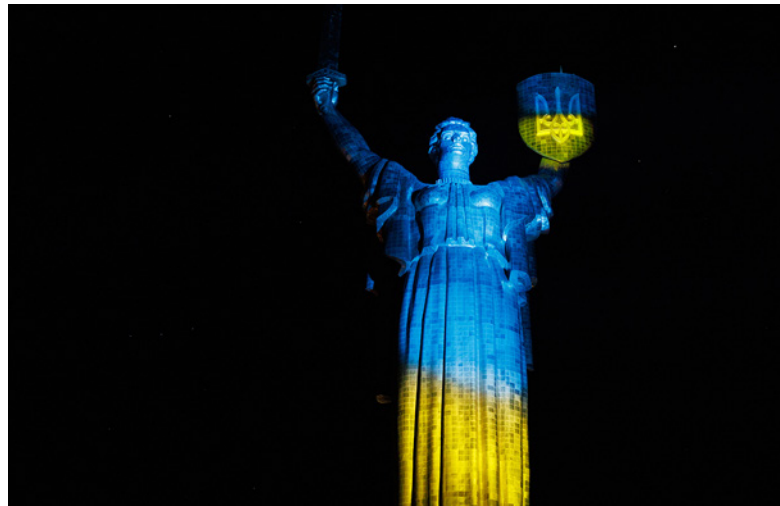
Zeme

iMUGS2 attīstīs un demonstrēs modulāru un atvērtu sistēmu arhitektūru, ar kuru gan jaunus, gan vecākos militārajos transportlīdzekļos var cita starpā integrēt autonomijas un spiegošanas spējas.

Par brīvu un suverēnu Ukrainu

Ir pagājuši jau vairāk nekā trīs gadi, kopš Putins sāka pilna mēroga agresijas karu pret Ukrainu. Ukrainas tauta ir varonīgi pretojusies un izrādījusi drosmi, turpinot cīņu par savām tiesībām pašiem noteikt savu likteni.

Tās brīvība ir Eiropas brīvība. Karš Ukrainā ir lielākā Eiropas drošības krīze, un tāpēc **mūsu atbalsts ir bijis nelokāms**. Līdz šā gada augustam atbalsts, ko visa ES ir sniegusi kopš kara sākuma, ir sasniedzis **168,9 miljardus EUR**. Šogad vien mēs segsim **84 % no Ukrainas ārējā finansējuma vajadzībām**.

ES SOLIDARITĀTE AR UKRAINU – ĪSUMĀ

KOPĒJAIS ATBALSTS
168,9 miljardi EUR
Ukrainai un
ukraiņiem, ieskaitot
ekonomisko,
finansiālo, humāno
un militāro palīdzību

PAGaidu AIZSARDZĪBA

Vairāk nekā četri
miljoni ukraiņu ir
atraduši patvērumu
Eiropas Savienībā

HUMĀNĀ PALĪDZĪBA

Visu laiku lielākā
Savienības civilās
aizsardzības
mehānisma
operācija

MILITĀRĀ PALĪDZĪBA

ES un tās
dalībvalstis
ir piesaistījušas
59,6 miljardus EUR
militārajai palīdzībai

INTEGRĀCIJA ES
ES sāka
pievienošanās
sarunas ar Ukrainu

KRIEVIJAS SAUKŠANA PIE ATBILDĪBAS

18 iedarbīgu sankciju
paketes pret Krieviju,
četras no tām kopš
2024. gada
1. decembra

MIERA SARUNAS

Starptautiski un
Eiropas komandas
centieni panākt
taisnīgu un ilgstošu
mieru Ukrainā

UKRAINAS ATVESEĻOŠANA UN ATJAUNOŠANA

Mērķis ir piesaistīt līdz
40 miljardiem EUR
publisko un privāto
investīciju veidā

168,9 miljardi EUR

kopējais atbalsts Ukrainai
un ukraiņiem

17 miljardi EUR

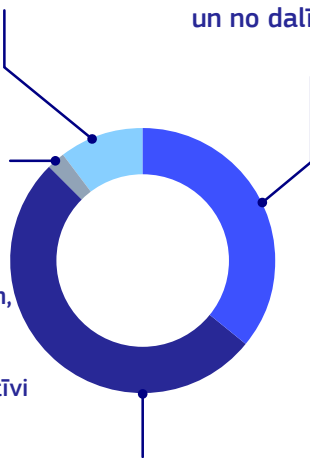
dalībvalstīm kara
bēgļu vajadzībām

59,6 miljardi EUR

militārā palīdzība
Ukrainai Eiropas Miera
mehānisma ietvaros
un no dalībvalstīm
atsevišķi

3,7 miljardi EUR

no
ieņēmumiem,
rada
imobilizētie
Krievijas aktīvi

vairāk nekā **88,6 miljardi EUR**
finansiālais un budžeta atbalsts
un humānā palīdzība

15 miljardi EUR

no dalībvalstīm,
ieskaitot humāno
palīdzību

vairāk nekā

73,6 miljardi EUR

no ES budžeta vai ar ES
budžeta garantiju kā
makrofinansiālā palīdzība,
budžeta atbalsts, humānā
un ārkārtas palīdzība

Mūziķi Daļa, Justs un Lukass Stasevski ir somu un ukraiņu izcelsmes māsa un brāļi, kas vienmēr bijuši dedzīgi Ukrainas atbalstītāji, it īpaši kopš Krievijas pilna mēroga iebrukuma sākuma. Ar dažādām iniciatīvām – sākot ar humānās palīdzības kampaņām un reportāžām no frontes un beidzot ar publiskiem priekšnesumiem un kultūras diplomātiju – viņi popularizē Eiropas vērtības, demokrātijas principus un veicina starptautisko sadarbību, liekot labāk sadzirdēt tos, kurus skar šis karš.

Saskaņā ar **Ukrainas mehānismu** Komisija ir izmaksājusi **22,7 miljardus EUR**, lai atbalstītu Ukrainas ekonomiku un reformu īstenošanu. Kopā ar mūsu G7 partneriem mēs sniedzam papildu atbalstu 45 miljardu EUR apmērā, kas pieejami aizdevumu veidā. No savas puses ES līdz šim ir piešķīrusi **9 miljardus EUR** ārkārtas makrofinansiālās palīdzības programmas ietvaros. Šie līdzekļi būs **jāatmaksā no ieņēmumiem, ko radīs imobilizētie Krievijas aktīvi**.

Turklāt **visu laiku lielākajā operācijā saskaņā ar Savienības civilās aizsardzības mehānismu** Komisija un dalībvalstis ir piegādājušas vairāk nekā **156 000 tonnu palīdzības** Ukrainai un esam koordinējuši **vairāk nekā 4500 Ukrainas pacientu evakuāciju uz slimnīcām 22 Eiropas valstīs** – tā izpaužas Eiropas solidaritāte, kas burtiski glābj dzīvības.

Komisija ir arī pastiprinājusi spiedienu uz Krieviju. Pēc mūsu priekšlikumiem ES ir pieņēmusi **18 iedarbīgu sankciju paketes pret Krieviju, no tām četras ir pieņemtas šī pilnvaru termiņa laikā.**

Koordinēta vairāk nekā

4500

Ukrainas pacientu evakuācija

Pateicoties mūsu sankcijām, Krievijas ieņēmumi no naftas un gāzes ir samazinājušies par gandrīz 80 % salīdzinājumā ar apjomiem pirms kara. Tās deficīts un procentu likmes ir strauji palielinājušies, un inflācija pārsniedz 10 %. Tehnoloģiju un kritiski svarīgu preču imports ir kļuvis pārmērīgi dārgs.

Esam iekļāvuši sankciju sarakstā **444 kuģus**, kas ir piederīgi Krievijas ēnu flotei, un **vairāk nekā 2500 fiziskām** un juridiskām personām ir noteikti ieceļošanas aizliegumi un aktīvu iesaldēšana.

© Adobe Stock

Vairāk nekā 2500

fiziskas un juridiskas personas iekļautas sankciju sarakstā

ES ir iekļāvusi sarakstā

444 kuģus, kas ir piederīgi Krievijas ēnu flotei

© Adobe Stock

Vienlaikus mēs turpinājam darbu, lai nodrošinātu, ka **Krievija tiek saukta pie atbildības par noziegumiem, ko tā ir pastrādājusi Ukrainā.** Februārī Komisija kopā ar Augsto pārstāvi, Eiropas Padomi, Ukrainu un 37 valstīm lika pamatus **īpašam pret Ukrainu vērstā agresijas nozieguma tribunālam**, un vienošanos jau ir parakstījis Ukrainas prezidents Volodimirs Zelenskis un Eiropas padomes ģenerālsēkretārs Alēns Bersē.

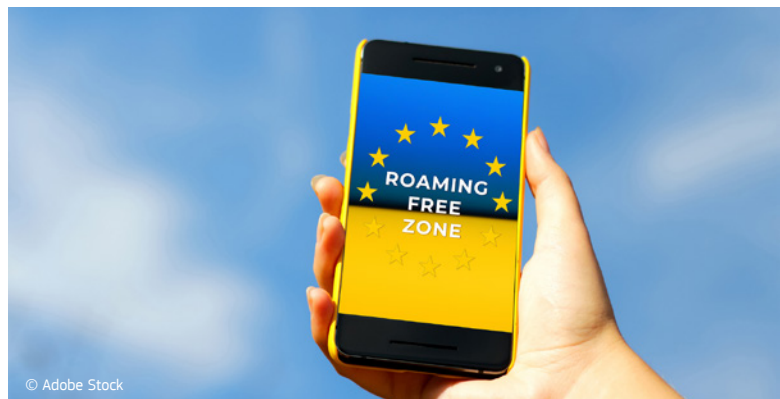
Tribunālam būs pilnvaras saukt pie atbildības Krievijas politiskos un militāros līderus, kuri ir visvairāk atbildīgi par Ukrainā pastrādātajām zvērbām.

Papildus tam Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena ir turpinājusi publiski iestāties par to, ka ir **jāatgriež Krievijas nolaupītie Ukrainas bērni**, un mēs stingri atbalstām Starptautisko koalīciju Ukrainas bērnu atgriešanai.

Mēs turpināsim atbalstīt Ukrainu tik ilgi, cik būs nepieciešams, līdz būs iespējams taisnīgs un ilgstošs miers. Tālab Komisija kopā ar Labas gribas koalīciju **atzinīgi vērtē ASV prezidenta Donalda Trampa centienus pārtraukt cilvēku bojāeju Ukrainā** un rast vienošanos kara izbeigšanai. Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena kopā ar Ukrainas prezidentu Zelenski un citiem Eiropas līderiem augustā apmeklēja Balto namu, lai apspriestu, kā rīkoties, lai panāktu taisnīgu un ilgstošu mieru.

Turpinās darbs pie **spēcīgu un uzticamu Ukrainas drošības garantiju veidošanas**, un ES ir gatava uzņemties savu daļu.

Ukraiņi ir izvēlējušies pievienoties mūsu Savienībai, un Ukraina ir ES kandidātvalsts.

Komisija palīdz Ukrainai īstenot reformas, kas vajadzīgas, lai virzītu sarunas, un **Ukraina ir izrādījusi ārkārtēju apņēmību sasniegt savus mērķus, neraugoties uz kara apstākļiem**. Pievienošanās process ir balstīts uz nopelniem, un **Ukraina ir pelnījusi virzīties uz priekšu**. Komisija ir skaidri norādījusi, ka **Ukraina ir gatava sākt pievienošanās sarunu pirmo kopu**.

Vienlaikus mēs esam turpinājuši pakāpeniski integrēt Ukrainu vienotajā tirgū un citās ES programmās, **piemēram, ES viesabonēšanas zonā no 2026. gada, vienotajā eiro maksājumu telpā (SEPA) un ES kosmosa programmā**. Mēs esam arī pārskatījuši mūsu savstarpējās tirdzniecības nolīgumu, lai to padarītu piemērotāku mūsu ilgtermiņa attiecībām saistībā ar Ukrainas pievienošanos.

Vairāk nekā četri miljoni ukraiņu ir atraduši patvērumu Eiropas Savienībā. Jūnijā Komisija ierosināja pagarināt līdz 2027. gada 4. martam pašreizējo **pagaidu aizsardzības statusu**, kas ļauj viņiem uzturēties, strādāt un mācīties Eiropas Savienībā. Komisija arī ierosināja dalībvalstīm sākt gatavoties pārejai no pagaidu aizsardzības uz citiem juridiskajiem statusiem un atvieglot atgriešanos un reintegrāciju tiem, kas vēlas atgriezties Ukrainā.

Mūsu pārliecība ir, ka Ukrainā drīz valdīs miers un tās pilsoņi baudīs labklājību, **būdami Eiropā kā mājās**.

Vienota Eiropa

Eiropas drošības politika pirmkārt ir tās vienotība. Paplašināšanās ir stratēģisks ieguldījums Eiropas ilgtermiņa mierā, stabilitātē un labklājībā.

Valstis un cilvēki Rietumbalkānos, Moldova un Ukraina ir izvēlējušās kļūt par daļu no ES. Tā kā paplašināšanās joprojām ir uz nopelniem balstīts process, mēs esam apņēmušies sniegt pilnīgu atbalstu un palīdzību.

Ukrainas mehānisms, Moldovas reformu un izaugsmes mehānisms, Rietumbalkānu izaugsmes plāns un citas paplašināšanās iniciatīvas palīdz piesaistīt investīcijas un nodrošināt, ka šajās valstīs tiek īstenotas reformas, kas vajadzīgas, lai tās kļūtu par ES dalībvalstīm.

Rietumbalkānos saskaņā ar izaugsmes plānu ir izmaksāti **gandrīz 120 miljoni EUR** fundamentālu reformu atbalstam, un jūlijā tika paziņots par atsevišķu paketi, kas paredz gandrīz **490 miljonu EUR investīcijas** tīrā enerģijā. Mūsu seši partneri arvien vairāk gūst labumu no pievienošanās *SEPA* un no uzlabotas savienojamības ar mūsu transporta koridoriem, mūsu digitālās inovācijas centru tīkla un iniciatīvas, kas paredz nodrošināt bezmaksas *Wi-Fi* sabiedriskās vietās visā reģionā.

Pirmās investīcijas saskaņā ar ES izaugsmes plānu Rietumbalkāniem

Albānija

Elektroenerģijas pārvades sistēmas digitalizācija

Šajā investīciju projektā tiek digitalizētas 40 augstsprieguma apakšstacijas visā Albānijā, tādējādi palielinot tīkla pārvades jaudu un samazinot enerģijas zudumus.

Melnkalne

Uzraudzības kontroles un datu apkopošanas sistēmas (SCADA) ieviešana Melnkalnes sadales tīklā

Šajā investīciju projektā paredzēta Melnkalnes sadales tīkla uzlabošana ar viedajiem skaitītājiem un modernu pārvaldības sistēmu, lai uzlabotu efektivitāti, samazinātu zudumus par 30 GWh gadā un atbalstītu atjaunīgo enerģiju.

Serbija

Novisadas saules termoelektrostacija

Šis investīciju projekts ir 31 MW saules termoelektrostacijas un 17 MW siltumsūkņa būvniecība Novisadā, ieviešot centralizētās siltumapgādes sistēmā atjaunīgos enerģijas avotus un novēršot 17 kilotonnu CO₂ emisiju gadā.

2025. gada 1. janvārī Eiropas digitālās inovācijas centru (*EDIH*) tīklam pievienojās jauni centri Albānijā, Kosovā, Melnkalnē, Ziemeļmaķedonijā un Serbijā. Tas ir nozīmīgs sasniegums digitālās pārveides stiprināšanā šajā ES paplašināšanās reģionā. Šie centri palīdz vietējiem uzņēmumiem, jaunuzņēmumiem un publiskajām iestādēm piekļūt progresīvām tehnoloģijām un MI lietpratībai un spējām.

Attiecībā uz **Moldovu** – Komisija parakstīja divu gadu stratēģiju, kas nodrošinās **250 miljonus EUR**, lai mazinātu Moldovas energoatkarību no Krievijas, palielinātu tās noturību un palīdzētu tai integrēties ES enerģijas tirgū.

Jūlijā norisinājās pirmais **ES un Moldovas samits**, un tā laikā Komisija veica pirmo **līdzekļu izmaksu 270 miljonu EUR apmērā saskaņā ar Moldovas izaugsmes plānu**. No šiem līdzekļiem finansēs slimnīcas, apkures sistēmas un piekļuvi lētai enerģijai.

Mēs esam integrējuši Moldovu *SEPA* un kopējā viesabonēšanas zonā un atbalstām tās centienus pirms parlamenta vēlēšanām pretoties Krievijas dezinformācijai un manipulācijām.

Ar ES atbalstu Moldova varēja palīdzēt 80 ģimenēm Belci pilsētā padarīt to dzīvokļus energoefektīvākus un ērtākus un samazināt rēķinus par enerģiju. Sešpadsmit stāvu daudzdzīvokļu ēkai tika veikta siltināšana, izmantojot pirmo energorenovācijas līdzfinansēšanas modeli.

Attiecībā uz **Gruziju** mēs esam atkārtoti apliecinājuši solidaritāti ar Gruzijas tautu un mūsu gatavību turpināt atbalstīt viņus ceļā uz nākotni Eiropā.

Attiecībā uz **pievienošanās sarunām** – kopš šī pilnvaru termiņa sākuma ir pabeigtas sarunu sadaļas vai sāktas jaunas sarunu sadaļas ar **Albāniju** un **Melnkalni**. Runājot par **Ukrainu** un **Moldovu** – Komisija paliek pie nostājas, ka ir iespējami drīz jāsāk pirmā pievienošanās sarunu kopa.

Sagatavota un noturīga Savienība

Pēdējo gadu notikumi parāda, ka krīzes var pienākt bez brīdinājuma un pamatīgi ietekmēt mūsu ikdienu. Pasaule ir kļuvusi bīstamāka, tāpēc **mums ir jāpielāgojas un jāpierod domāt par sagatavotību** visos sabiedrības līmeņos, lai spētu stāties pretim visiem pārbaudījumiem.

Pagājušajā gadā bijušais Somijas prezidents Sauli Nīniste sagatavoja ziņojumu **“Safer Together – Strengthening Europe’s civilian and military preparedness and readiness”** (“Drošāk kopā – Eiropas civilās un militārās sagatavotības un gatavības stiprināšana”). Ņemot vērā tajā paustos ieteikumus, Komisija ierosināja **sagatavotības savienības stratēģiju**, kurā izklāstītas 30 galvenās darbības, kuru mērķis ir palielināt publisko iestāžu un pilsoņu spējas būt noturīgiem jebkādā krīzē.

SAGATAVOTĪBAS SAVIENĪBAS ES STRATĒGIJA

GALVENIE RĪKI UN DARBĪBAS

Prognozēšana un paredzēšana

- Izstrādāt visaptverošu ES risku un apdraudējumu novērtējumu
- Izveidot "krīzes infopaneli" lēmumu pieņēmējiem
- Nostiprināt Ārkārtas reaģēšanas koordinācijas centru
- Izstrādāt ES apmācības katalogu un platformu gūtajām atziņām
- Izveidot ES Zemes novērošanas pakalpojumu valdības līmeņa lietotājiem

Vitāli svarīgu sabiedrības funkciju noturība

- Integrēt konceptuālo sagatavotību ES politikas jomās un darbībās
- Noteikt minimālās sagatavotības prasības
- Pārskatīt Savienības civilās aizsardzības mehānismu
- Ierosināt ES krājumu veidošanas stratēģiju
- Ierosināt klimadaptācijas plānu
- Nodrošināt ūdens un citu kritiski svarīgu dabas resursu piegādi

Iedzīvotāju sagatavotība

- Uzlabot agrīnās brīdināšanas sistēmas
- Palielināt informētību par riskiem un apdraudējumiem
- Izstrādāt vadlīnijas, lai nodrošinātu iedzīvotāju pašpietiekamību vismaz 72 stundas
- Iekļaut sagatavotību skolu izglītības programmās un izglītības darbinieku apmācībā
- Popularizēt sagatavotību jaunatnes programmās
- Piesaistīt talantus ES krīzgatavības nostiprināšanai

Publiskā sektora un privātā sektora sadarbība

- Izveidot publiskā un privātā sektora sagatavotības darba grupu
- Izstrādāt publiskā un privātā sektora ārkārtas situāciju protokolus
- Pārskatīt publiskā iepirkuma regulējumu
- Izveidot Eiropas Pētniecības drošības ekspertīzes centru

Civilmilitārā sadarbība

- Izveidot visaptverošus civilmilitārās sagatavotības pasākumus
- Izstrādāt standartus divējāda lietojuma civilai un militārai plānošanai un investīcijām
- Organizēt regulāras ES mācības, lai veicinātu visaptverošu sagatavotību

Reaģēšanas krīzes situācijās koordinācija

- Izveidot ES krīžu koordinācijas centru
- Paplašināt *rescEU* – ES līmeņa reaģēšanas spēju rezervi

Noturība, izmantojot ārējās partnerības

- Veicināt savstarpējo noturību ar kandidātvalstīm
- Integrēt sagatavotību un noturību divpusējās partnerībās un daudzpusējās iestādēs
- Stiprināt un padziļināt ES un NATO sadarbību sagatavotības un noturības jomā
- Attīstīt savstarpējo noturību, izmantojot ārējo ekonomikas un attīstības politiku

Civilajai sagatavotībai un noturībai ir būtiska nozīme. **Ir jādod iedzīvotājiem un ģimenēm iespējas rīkoties pašiem** gadījumos, kad publiskās iestādes var nebūt sasniedzamas. Tādēļ Komisija vēlas īstenot virkni pasākumu, tostarp izstrādāt pamatnostādnes par to, kā **nodrošināt, ka iedzīvotāji vismaz 72 stundas ir pašpietiekami**, ieviest krājumu veidošanas stratēģiju un izveidot **ES krīžu koordinācijas centru**.

Jūlijā tika prezentētas pirmās divas iniciatīvas: **krājumu veidošanas stratēģija** un **medicīnisko pretpasākumu stratēģija**. Krājumu veidošanas stratēģija attiecas uz tādu pirmās nepieciešamības priekšmetu kā pārtika, ūdens, degviela, kurināmais un zāles pieejamības nodrošināšanu krīzes situācijās, savukārt medicīnisko pretpasākumu stratēģija pievēršas tam, kā ātrāk izstrādāt kritiski svarīgus medicīniskos līdzekļus – gripas vakcīnas, jaunas antibiotikas, kuras neskar rezistence pret antimikrobiāliem līdzekļiem, un zāles pret vīrusiem, kas izraisa vektoru pārnēsātas slimības, kā arī tam, kā uzlabot piekļuvi pretpasākumiem ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodoldraudu gadījumā.

MEDICĪNISKO PRETLĪDZEKĻU STRATĒGIJA – MĒRĶRĀDĪTĀJI 2030. GADAM

- Jaunās paaudzes vakcīnas pret gripu
- Jaunas pretvīrusu zāles un vakcīnas pret vektoru pārnēsātām slimībām
- Jaunas antibiotikas rezistentu infekciju ārstēšanai
- Jaunas diagnostikas metodes, individuālie aizsardzības līdzekļi un pasākumi pret ķīmiskiem, bioloģiskiem, radioloģiskiem un nukleāriem apdraudējumiem

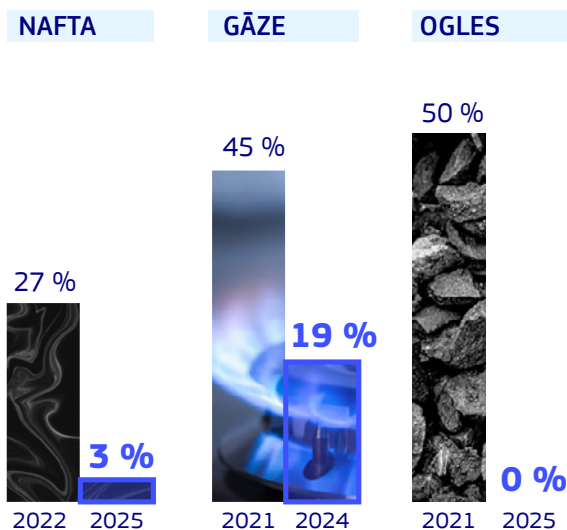

Lai nodrošinātu gatavību visās jomās, Komisija stiprina Eiropas noturību un drošību konkrētās nozarēs.

Šīs desmitgades sākumā 50 % no Eiropas Savienības ogļu importa, 45 % no gāzes importa un 27 % no naftas importa nāca no Krievijas. Tas radīja pārmērīgu atkarību, ko Putins ļaunprātīgi izmantoja, kad sāka savu pilna mēroga karu pret Ukrainu.

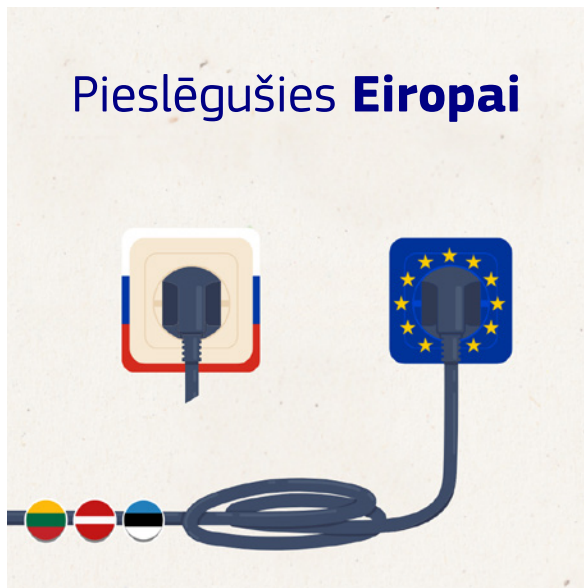
Tagad šo trīs degvielas veidu imports ir vai nu aizliegts, vai ir pamatīgi mazinājies. Un, pateicoties **REPowerEU**, mēs esam ietaupījuši enerģiju un veicinājuši vietējo tīrās enerģijas avotu izmantošanu, tādējādi stiprinot savu ekonomiku.

Plāns **REPowerEU** ES ENERĢIJAS IMPORTA NO KRIEVIJAS SAMAZINĀŠANA

Tomēr mēs nevaram paļauties uz naidīgu spēku mūsu enerģētiskās drošības jautājumā, un ikviens eiro, ko mēs turpinām maksāt Krievijai par energoapgādi, uztur tās kara mašīnēriju. Ar jauno **REPowerEU** ceļvedi Komisija vēlas **pakāpeniski izbeigt enerģijas importu no Krievijas**. Mēs pakāpeniski izbeigsim visu gāzes importu no Krievijas un virzīsimies uz to, lai līdz 2027. gada beigām tiktu izbeigts naftas imports no Krievijas.

Vienlaikus mēs palielināsim savu neatkarību un enerģētisko drošību, spēcino ES elektroenerģijas tirgu. Pēc 15 gadu ilga darba, kura laikā **Komisija sedza 75 % investīciju izmaksu**, šā gada februārī **Igaunija, Latvija un Lietuva** sinhronizēja savus elektrotīklus ar ES elektrotīklu, atslēdzoties no visiem savienojumiem ar Krievijas un Baltkrievijas elektrotīklu.

2025. gada 9. februārī Lietuva, Latvija un Igaunija sadarbībā ar Poliju sekmīgi pabeidza savu elektrotīklu sinhronizāciju ar kontinentālās Eiropas tīklu. Tas bija stratēģisks Eiropas projekts, kuram ES sniedza vairāk nekā 1,3 miljardu EUR lielu atbalstu. Nu Baltijas valstis ir pilnībā integrējušās ES enerģijas tirgū un to elektrotīklus vairs nepārvalda Krievija. Tas stiprina šo valstu neatkarību un visas ES elektroapgādes sistēmas noturību.

Tiecoties pēc drošības un neatkarības, mēs turpinām veidot **Eiropas veselības savienību** – ar **Kritiski svarīgo zāļu aktu** tiks stimulēta zāļu ražošana Eiropas Savienībā.

Papildus tam, lai mazinātu pārmērīgu atkarību un nodrošinātu ES piekļuvi **kritiski svarīgām izejvielām**, Komisija martā **saskaņā ar Kritiski svarīgo izejvielu aktu izraudzījās 47 stratēģiskus projektus 13 dalībvalstīs**. Šiem projektiem tiks sniegts mērķorientēts atbalsts kapitāla izmaksām un atļauju saņemšanai. Jūnijā tika atlasīti vēl **13 projekti ārpus ES**. Projektiem ir pārliecinošs potenciāls sniegt ieguldījumu Eiropas piegādes drošībā, un tiem tiks sniegts koordinēts atbalsts saskaņā ar mūsu partnerībām ar attiecīgajām valstīm.

NEO magnētu ražotne Narvā, Igaunijā, ir pirmais Taisnīgas pārkārtošanās fonda atbalstītais projekts. Ražotnes atklāšana plānota 2025. gada septembra vidū, un ar tajā saražoto pastāvīgo retzemju magnētu daudzumu būtu jāpietiek aptuveni 1,5 miljonu elektrisko automobiļu saražošanai. Tādējādi šī ražotne palielina ES autonomiju kritiski svarīgo izejvielu ziņā.

47 stratēģiski projekti stratēģisko izejvielu ieguves jaudas palielināšanai ES iekšzemē

Kritiski svarīgo izejvielu akta mērķrādītāji

ES no 2030. gada spēj autonomi apmierināt vismaz **10 %** no savām **ieguves** vajadzībām, **40 %** no **apstrādes** vajadzībām un **25 %** no **pārstrādes** vajadzībām.

Administratīvās robežas:
© EuroGeographics
© OpenStreetMap

Šajā kartē norādītās robežas nenozīmē, ka Eiropas Savienība tās ir oficiāli apstiprinājusi vai akceptējusi.

Kartes sastādītājs:
Eurostat, IMAGE 08/2025

Pati nozīmīgākā kritiski svarīgā izejviela ir ūdens. Ūdens ir dzīvības un ekonomikas pamats, arī lauksaimniecībā, zivsaimniecībā un rūpniecībā. Eiropas ūdensapgādei rodas arvien lielāks apdraudējums. **Katru gadu apmēram 20 % Eiropas teritorijas un 30 % tās iedzīvotāju saskaras ar ūdens resursu noslodzes radītām problēmām.**

Katru gadu
apmēram **20 %**
Eiropas teritorijas un
30 %
tās iedzīvotāju skar ūdens
resursu noslodzes radītas problēmas.

Eiropas Ūdensresursu noturības stratēģijas mērķi:

Atjaunot un
aizsargāt ūdens
aprites ciklu

Visiem nodrošināt
tīru un cenas ziņā
pieejamu ūdeni un
sanitāriju

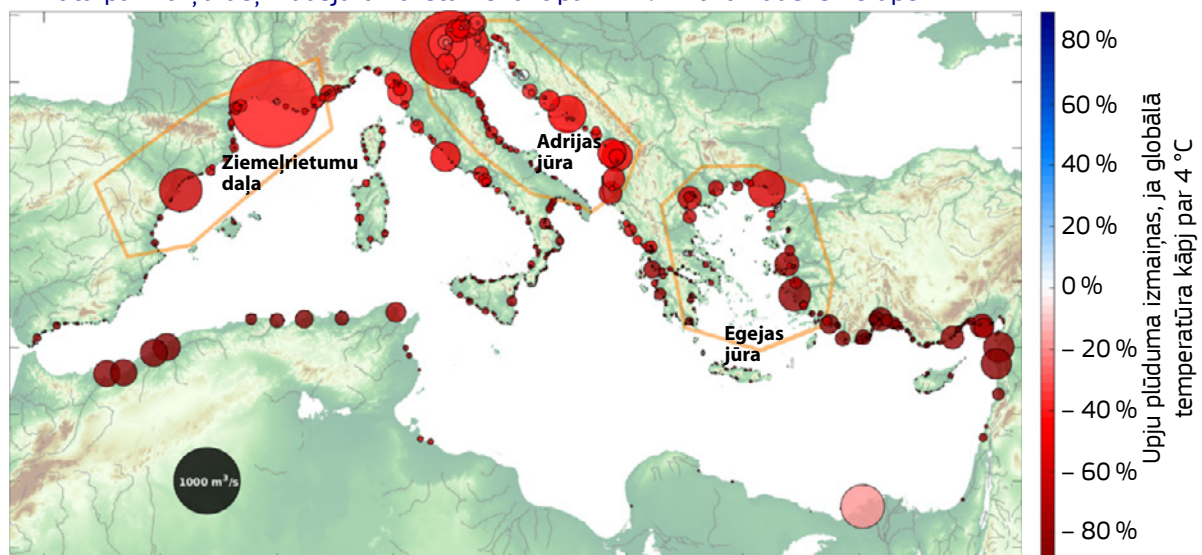
Veidot ūdensviedu
ekonomiku, lai palielinātu
konkurētspēju un
piesaistītu investīcijas

Gatavojoties nākotnes pārbaudījumiem, Komisija jūnijā nāca klajā ar **ūdensresursu noturības stratēģiju**, kurā paredzēti pasākumi ūdens cikla aizsardzībai, ūdens taupīšanai, ūdens piesārņojuma, jo īpaši PFAS radītā piesārņojuma, novēršanai un, vispārīgi, tīra un lēta ūdens nodrošināšanai visiem.

Ja rīkosimies kopīgi – gan atsevišķi cilvēki, gan kopienas un publiskās iestādes visos līmeņos –, mēs būsime labāk sagatavoti un daudz noturīgāki nākamo krīžu laikā.

SALDŪDENS TRŪKUMS IR APDRAUDĒJUMS DZĪVAJIEM JŪRAS ORGANISMIEM

Klimata pārmaiņu dēļ Vidusjūrā varētu nonākt par 41 % mazāk ūdens no upēm

Tomāšs Čermāks un Anna Podmanicka, vidusskolēni no Čehijas un Slovākijas, izstrādāja inovatīvu ūdens attīrīšanas sistēmu, kas, izmantojot fotokatalīzi un plazmu, attīra ūdeni no antibiotiku piesārņojuma. Inovatīvā sistēma *PURA* attīra notekūdeņus no zāļu, arī antibiotiku, atliekām. Sistēma neizmanto pievienotas ķīmikālijas, līdz ar to tā ir videi draudzīga, un tā attīra ūdeni no mikropiesārņotājiem, ko nespēj izdarīt parastās attīrīšanas iekārtas. Abi skolēni saņēma galveno balvu 2025. gada pasaules konkursā *The Earth Prize* – tas ir lielākais starptautiskais konkurss vides jomā 13–19 gadus veciem jauniešiem.

Droša Eiropa

Drošība sākas pašu mājās. Pieaugot apdraudējumam pasaulē, organizētā noziedzība, kontrabandisti un citi noziedznieki izmanto mūsu Eiropas brīvības un slēpjas, šķērsojot robežas. Komisija ir apņēmusies sargāt mūsu 450 miljonu ES iedzīvotāju drošību.

Ar jauno **Eiropas iekšējās drošības stratēģiju** mēs stiprināsim to ES aģentūru tīklu, kuras strādā mūsu drošības labā, lai tās rīkotos vienoti, gatavosimies jaunajiem pārbaudījumiem, ko rada hibrīdapdraudējumi, kiberuzbrukumi un smagā un organizētā noziedzība, un veidosim spēju reaģēt uz tiem.

ProtectEU – EIROPAS IEKŠĒJĀS DROŠĪBAS STRATĒGIJA

PRIORITĀRĀS JOMAS UN BŪTISKĀKĀS DARBĪBAS

	INFORMĒTĪBAS PALIELINĀŠANA PAR APDRAUDĒJUMIEM, LAI LABĀK PROGNOZĒTU DROŠĪBAS APDRAUDĒJUMUS Regulāra ES iekšējās drošības apdraudējumu analīze Uzlabota dalībvalstu izlūkdatu apmaiņa ar ES vienoto izlūkdatu analīzes procedūru		CĪŅA PRET ORGANIZĒTO NŌZIEDZĪBU Jauni un stingrāki noteikumi, citstarp attiecībā uz izmeklēšanām un jauniešu aizsardzību, lai vārstos pret organizētās noziedzības tīkliem Naudas plūsmu izsekošana un stingrāki pasākumi, lai nepieļautu noziedzīgu instrumentu un aktīvu izmantošanu
	TIESĪBAIZSARDZĪBAS SPĒJU PALIELINĀŠANA Eiropola kļūšana par patiesi funkcionējošu policijas aģentūru, lai pastiprinātu atbalstu dalībvalstīm <i>Frontex</i> stiprināšana, laika gaitā nodrošinot līdz 30 000 darbinieku Jauni ceļveži drošai datu apmaiņai un likumīgai piekļuvei datiem		TERORISMA APKAROŠANA Jauna visaptveroša terorisma apkarošanas programma radikalizācijas novēršanai, drošai tiešsaistes un sabiedriskai telpai un reaģēšanai uz uzbrukumiem, kad tie notiek Jauni rīki radikalizācijas novēršanai Priekšizpēte par jaunu ES mēroga sistēmu teroristu finansējuma izsekošanai
	NOTURĪBAS VEIDOŠANA PRET HIBRĪDDRAUDIEM Atbalsts dalībvalstīm visas fiziskās un digitālās kritiskās infrastruktūras aizsardzībai Jauni noteikumi un pasākumi kibersdrošības stiprināšanai Jauni pasākumi ostu un transporta mezglu drošības stiprināšanai		SPĒCĪGS GLOBĀLĀS DROŠĪBAS DALĪBNIEKS Paātrināta ES kandidātvalstu integrācija ES drošības arhitektūrā Pastiprināta sadarbība ar paplašināšanās un kaimiņattiecību partneriem, Latīņameriku un Vidusjūras reģionu Kopīgas operatīvās vienības ar tiesībsardzības iestādēm partnervalstīs

Komisija arī nodrošinās, ka tiesībaizsardzības iestādēm ir likumīga piekļuve datiem un digitālajai informācijai, kas tām vajadzīga.

ES arvien biežāk saskaras ar **kritiskās infrastruktūras un pakalpojumu** drošības apdraudējumu. Lai aizsargātu mūsu ievainojamākās nozares, mēs esam ierosinājuši **rīcības plānu attiecībā uz slimnīcu un veselības aprūpes sniedzēju kiberdrošību** un pasākumus **zemūdens kabeļu apdraudējuma** atklāšanai, reaģēšanai uz to un tā novēršanai.

AquaHub izveidoja Polijas uzņēmēju komanda, kas ieguva pirmo vietu *EUDIS* 2024. gada hakatonā “*Digital in Defence*”. Viens no revolucionārākajiem moduļiem, ko izstrādā *AquaHub*, ir autonoma uzlādes sistēma un doksistēma, kas ievieš radikālas pārmaiņas jūras infrastruktūras aizsardzībā. Parasti dronus, lai tos uzlādētu, ir jāizvelk no ūdens, un tāpēc patrulēšana tiek uz ilgāku laiku pārtraukta. Ar *AquaHub* risinājumu droni var uzraudzīt vējparkus, cauruļvadus un ostas, patrulējot nepārtrauktā režīmā, automātiski atgriezties dokstacijā, lai uzlādētos, un doties atkal patrulēt – cilvēka iejaukšanās nav nepieciešama. Komanda izmantoja arī Komisijas iniciatīvas *BlueInvest* ietvaros pieejamo mentorēšanas programmu, gūstot vērtīgas zināšanas par aizsardzības tehnoloģiju, intelektuālo īpašumu un komandas vadību.

Stiprai drošībai nepieciešamas stipras robežas. Šengenas zona jau 40 gadu garumā sniedz Eiropas Savienībai brīvību un drošību, un mēs 2025. gada 1. janvārī tajā **pilnībā uzņēmām Rumāniju un Bulgāriju**. Tagad vairāk nekā 450 miljoni cilvēku var brīvi pārvietoties pa 29 Eiropas valstīm.

Mūsu ārējām robežām ir jābūt drošām un labi kontrolētām. Ciešāka sadarbība ar kaimiņvalstīm, pastiprināta cīņa pret kontrabandu un apņēmīga rīcība, kas vērsta pret migrācijas izmantošanu par ieroci, ir vainagojusies ar panākumiem: nelikumīgo robežšķērsošanas gadījumu skaits Eiropas Savienībā ir būtiski samazinājies.

Līdz šim īstenotie pasākumi jau ir bijuši rezultatīvi. 2025. gada pirmajā pusē **nelikumīgas robežšķērsošanas gadījumu skaits ES samazinājās par 21 %** salīdzinājumā ar 2024. gada pirmo pusi.

Mūsu galvenais rīks migrācijas pārvaldīšanai veidā, kas ir taisnīgs, stingrs un vienlaikus solidārs ar tām dalībvalstīm, kuras izjūt lielu migrācijas spiedienu, ir **migrācijas un patvēruma pakts**.

Komisija 2025. gada jūnijā nāca klajā ar ziņojumu par ES līmenī un dalībvalstu veiktajiem sagatavošanās darbiem pakta īstenošanai no 2026. gada jūnija.

Ziņojumā ir aprakstīts nozīmīgais progress, kā arī atlikušās risināmās problēmas.

Ņemot to vērā, Komisija ir paredzējusi īstenot pakta svarīgākos elementus agrīnā posmā, lai palīdzētu dalībvalstīm sagatavoties tā īstenošanai. Mēs esam ierosinājuši pirmo **drošu izcelsmes valstu ES sarakstu** un **drošas trešās valsts** jēdziena vienkāršošanu, lai paātrinātu patvēruma procedūras, vienlaikus nodrošinot pamattiesību ievērošanu.

Mums ir arī jāpalielina atgriešanas rīkojumu izpilde attiecībā uz tiem, kuriem nav likumīgu tiesību uzturēties Eiropas Savienībā. **Kopīgā ES atgriešanas sistēma** padarīs iespējamu atgriešanas lēmumu savstarpējo atzīšanu dalībvalstīs, un ar to tiks izveidots Eiropas atgriešanas rīkojums.

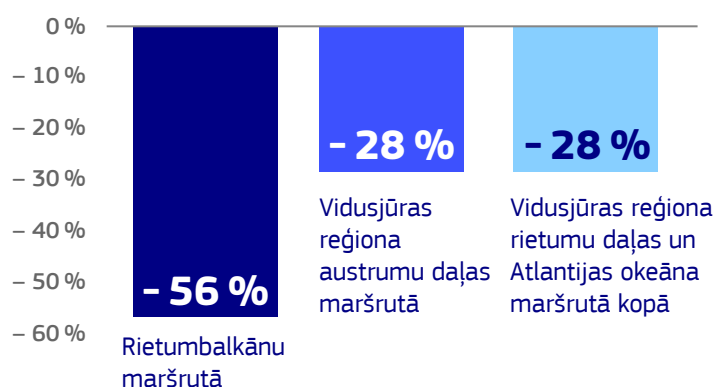
Papildus tam priekšlikums paver iespēju izveidot **atgriešanas centrus trešajās valstīs**: personas, kam izdots atgriešanas lēmums un kuras uzturas Eiropas Savienībā nelikumīgi, var atgriezt uz kādu trešo valsti, kamēr tās gaida atgriešanu uz savu izcelsmes valsti.

Mēs vienmēr ievērosim savas starptautiskās saistības, taču patvēruma sistēmai ir jādarbības visu labā un nedrīkst pieļaut, ka to ļaunprātīgi izmanto tie, kuriem nav tiesību uz starptautisko aizsardzību. Mēs ieviešam tādu migrācijas un patvēruma politiku, kas ir **gan taisnīga, gan stingra**.

NELIKUMĪGAS ES ROBEŽU ŠĶĒRSOŠANAS GADĪJUMU SKAITA SAMAZINĀJUMS 2025. GADĀ (*)

- 21 %

Eiropā pavisam

(*) 2025. gada pirmā puse salīdzinājumā ar 2024. gada to pašu periodu

Uzticams partneris pasaulē

Pasaule kļūst arvien neprognozējamāka. Notiek pārmaiņas starptautiskajās attiecībās. Ir zudusi ierastā noteiktība.

Mums ir jāstiprina mūsu ekonomiskā drošība. **ES paliek atvērta tirdzniecībai un sadarbībai**, bet mēs vienmēr aizstāvēsim mūsu iedzīvotāju un uzņēmumu intereses un aizsargāsim tos no negodīgas tirdzniecības prakses.

Šajā sarežģītajā ģeopolitiskajā kontekstā **ES ir kļuvusi par partneri, kuru izvēlas tirdzniecībai un investīcijām, kas ir uzticamas un uz noteikumiem balstītas.** Pēdējo mēnešu laikā valstis no visas pasaules ir vēlējušās apspriest **jaunas** vai atjaunināt esošās **vienošanās par tirdzniecību un partnerības nolīgumus.** Tās saprot, ka mēs varam daudz piedāvāt. Mēs esam uzticami. Mēs ievērojam noteikumus. Mūsu nozares ir veiksmīgas, un uzņēmējdarbība ar mums būs sekmīga.

Esam panākuši **ievērojamu progresu svarīgās tirdzniecības sarunās**, sākot ar **Mercosur** un beidzot ar **Indiju, Meksiku un Indonēziju.** Esam sākuši jaunu posmu mūsu divpusējās attiecībās ar **Apvienoto Karalisti** un Šveici. Esam arī pastiprinājuši saikni ar citiem nozīmīgiem reģioniem, piemēram, **Centrālāziju.**

Amerikas Savienotās Valstis ir lielākais ES tirdzniecības partneris. Mūsu tirdzniecības vērtība ir 1,6 triljoni EUR gadā – tā ir lielākā tirdzniecības partnerība pasaulē. Kopā **mēs noslēdzām vienošanos, kas nodrošinās mūsu partnerības stabilitāti un paredzamību mūsu uzņēmumiem un patērētājiem.**

Mūsu **stratēģija Global Gateway** ir kļuvusi par uzticamu investīciju avotu visā pasaulē, kur tā rada labas vietējās darbvietas un pievienoto vērtību. **Saskaņā ar šo stratēģiju ir piesaistītas privātās investīcijas gandrīz 180 miljardu EUR apmērā, un mēs grasāmies pārsniegt sākotnējo mērķi, kas bija 300 miljardi EUR septiņu gadu laikā.**

Publiskās un privātās investīcijas saskaņā ar Global Gateway

Mērķis: sasniegt 300 miljardus EUR līdz 2027. gadam

→ Gatavojamies sākotnējo mērķi pārsniegt

Gandrīz
**180 miljardi
EUR**
jau ir piesaistīti

Solidaritāti, kādu ievērojam Eiropā, Eiropa ir **ieviesusi arī citur pasaulē.** Esam iesaistījušies **vērienīgā daudzpusējā programmā**, kas aptver dažādas jomas, piemēram, klimatu, vides aizsardzību, pandēmiju prevenciju. Visbeidzot, mēs joprojām esam **lielākais starptautiskās palīdzības sniedzējs pasaulē** un viens no lielākajiem humānās palīdzības devējiem.

Jauns partnerību un tirdzniecības nolīgumu laikmets

Eiropas Savienībai ir plašs tirdzniecības nolīgumu tīkls: **44 nolīgumi ar 76 tirdzniecības partneriem**. Mēs strādājam pie **jaunu partnerību veidošanas un esošo partnerību padziļināšanas**.

Nesenie tirdzniecības strīdi ir parādījuši, cik svarīgi ir dažādot mūsu tirdzniecību un meklēt vēl neizmanto tu potenciālu, lai palielinātu mūsu ekonomisko drošību un samazinātu pārmērīgu atkarību. **Amerikas Savienotās Valstis joprojām ir ES lielākais tirdzniecības partneris. 20 % mūsu tirdzniecības notiek ar ASV, un 80 % notiek ar citām valstīm,** un daudzas no tām vēlas stiprināt attiecības ar mums.

Francijas uzņēmuma *Technilum* specializācija ir pilsētu apgaismojuma infrastruktūra, un uzņēmums ir ievērojami palielinājis savu eksportu uz Kanādu, pateicoties ES un Kanādas tirdzniecības nolīgumam (*CETA*). Ar nolīgumu tika atceltas 7 % muitas nodevas, līdz ar to *Technilum* produkcija kļuva konkurētspējīgāka. Tāpēc uzņēmums ieguva nozīmīgus projektus tādās pilsētās kā Otava, Vankūvera un Kalgari un tā izaugsme Kanādas tirgū sasniedza gandrīz 80 %. Ražošana notiek Francijā, tādējādi atbalstot vietējo nodarbinātību.

ES – partneris, kuru labprāt izvēlas

**44
nolīgumi
ar
76
tirdzniecības
partneriem**

© Adobe Stock

Pēdējo mēnešu laikā Komisija ir pabeigusi sarunas par vērienīgu partnerību ar **Mercosur un Meksiku** un panākusi politisku vienošanos ar **Indonēziju** – vienu no pasaulē lielākajām demokrātijām.

Esam krietni virzījušies uz priekšu tirdzniecības sarunās ar **Indiju** – Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un Indijas premjerministrs Modi ir vienojušies paātrināt sarunas, lai šogad panāktu vienošanos. Tajā pašā laikā abas puses ir apņēmušās pieņemt **kopīgu stratēģisko programmu**, lai risinātu globālus jautājumus un veicinātu drošību un savstarpēju uzplauksmi.

Mēs esam atsākuši tirdzniecības sarunas ar **Malaiziju**, sākuši tirdzniecības sarunas ar **Apvienotajiem Arābu Emirātiem**, pabeiguši digitālās tirdzniecības nolīgumus ar **Korejas Republiku** un **Singapūru**, kas ir īpaši svarīgi, jo mēs pielāgojam senas partnerības digitālā laikmeta prasībām.

Ar **Dienvīdāfriku** esam sākuši sarunas par mūsu pirmo **tīras tirdzniecības un investīciju partnerību**. Ar to tiks atvieglota kritiski svarīgo minerālu un tīras enerģijas tirdzniecība, attīstītas stratēģiski nozīmīgas nozares valstī, lai tajā tiktu radītas un paturētas kvalitatīvas darbvietas. Mūsu uzņēmumi savukārt gūs labumu no lielākas konkurētspējas zaļās pārejas kontekstā.

Visbeidzot, attiecībā uz **Amerikas Savienotajām Valstīm**, ar kurām mūsu tirdzniecības vērtība ir 1,6 triljoni EUR gadā, vienošanās, ko jūlijā panāca Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un ASV prezidents Donalds Tramps, sniedz **ES uzņēmumiem un patērētājiem tik nepieciešamo stabilitāti un paredzamību**. Vienošanās paredz 15 % tarifu griestus lielākajai daļai produktu, un tas ļauj ES eksportētājiem saglabāt konkurētspēju svarīgajā ASV tirgū. Mēs vienojamies arī par īpašu režīmu, kas paredz zemākus tarifus atsevišķiem produktiem, piemēram, gaisa kuģiem un ģenēriskām zālēm, un mēs

turpināsim strādāt, lai šo zemo tarifu režīmu attiecinātu uz vairāk produktiem. Vienlaikus mēs pirsim ASV sašķidrināto dabasgāzi, naftu un kodolenerģijas produktus, tādējādi atbalstot mūsu mērķi atbrīvoties no Krievijas enerģijas, un uzturēsim mūsu MI spējas ar stabilu pusvadītāju piegādi no ASV Eiropas datošanas centriem.

Vienlaikus ar mūsu globālo tirdzniecības partnerību pastiprināšanu mēs turpinām sarunas, lai virzītu **multas savienības reformu**, kas sekmēs starptautisko tirdzniecību, vienlaikus aizsargājot mūsu vienoto tirgu.

Stratēģija **Global Gateway** ir turpinājusi atbalstīt viedu un ilgtspējīgu infrastruktūru un savienojamību visā pasaulē. **Investīciju pakete 4,7 miljardu EUR vērtībā** palīdzēs Dienvidāfrikai panākt taisnīgu un tīru enerģētikas pārkārtošanu. Mēs finansējam profesionālās apmācības programmas **Angolā**, lai tās iedzīvotāji var apgūt prasmes, un strādājam pie **Lobito koridora**. Papildus tam **Blue Raman** zemūdens kabelis, kas caur Džibutiju savienos Indiju un Eiropu, tiks pagarināts uz **Keniju, Somāliju un Tanzāniju**, savienojot Austrumāfriku ar digitālajiem tirgiem.

Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena un Dienvidāfrikas prezidents Sirils Ramafoza kopīgi atbalsta pāreju uz tīru enerģiju Āfrikā ar kampaņu par **atjaunīgo resursu izmantošanu Āfrikā**.

Latīņamerikā un Karību jūras reģionā mēs veicinām satelīta platjoslas paplašināšanu. **Barbadosā** mēs atbalstām zaļā ūdeņraža uzglabāšanas projektu, kā arī farmaceitisko pētniecību un ražošanu, tādējādi stiprinot visa reģiona noturību veselības jomā.

ES UN ASV VIENOŠANĀS

Transatlantiskās attiecības ir visvērtīgākās ekonomiskās attiecības pasaulē – to vērtība ik gadu sasniedz **1,6 triljonus EUR.**

Turpinās pakalpojumu sniegšana, ES eksportam ir konkurētspējīga piekļuve ASV tirgum

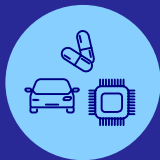
Saglabātas miljoniem darbvieta ES

Ir saglabātas transatlantiskās cieši integrētās vērtības ķēdes, no kurām daudzas uztur Eiropas mazie un vidējie uzņēmumi

ES produktiem noteikti 15 % tarifu griesti, kas ir maksimālie un attiecas uz visu

15 % griesti tarifiem attiecībā uz ES eksportētajiem automobiļiem, zālēm, pusvadītājiem un kokmateriāliem

Izņēmumi, kas paredz zemākus tarifus tādiem ES produktiem kā gaisa kuģi, korķkoks un ģenēriskās zāles

Apņemšanās samazināt tarifus vēl citās dažādās jomās

Pastiprināta sadarbība ekonomiskās drošības jomā

Kopīgs darbs pie tērauda un alumīnija tirdzniecības lietām

Uzticama ASV energoproduktu piegāde, lai paātrinātu ES atteikšanos no Krievijas fosilā kurināmā

Aprīlī **pirmajā ES un Centrālāzijas samitā** tika izveidota **stratēģiska partnerība** starp ES un piecām Centrālāzijas valstīm. Kā pirmais apliecinājums tam, ka mūsu attiecības ir guvušas jaunu impulsu, ir paredzēta **investīciju pakete 12 miljardu EUR apmērā no Global Gateway**, lai atbalstītu sadarbību klimata, enerģētikas un kritiski svarīgo izejvielu jomā.

Esam arī padziļinājuši attiecības ar mūsu tradicionālajiem partneriem. Pabeidzām sarunas ar **Šveici** par vairākiem nolīgumiem, kas stiprinās un paplašinās mūsu partnerību, jo īpaši Šveices dalību ES vienotajā tirgū, ES elektroenerģijas tirgū un tādās pamatprogrammās kā “Apvārsnis Eiropa”, “Digitālā Eiropa” un *Erasmus+*, un par jaunu vienošanos par Šveices finansiālo iemaksu ES ekonomiskās un sociālās kohēzijas mērķiem.

Mēs esam arī sākuši jaunu sadaļu mūsu divpusējās attiecībās ar **Apvienoto Karalisti**. Maijā mēs noslēdzām **drošības un aizsardzības partnerību**. Esam vienojušies par **savstarpēju piekļuvi zvejas ūdeņiem līdz 2038. gadam** un turpināsim darbu pie tādiem pasākumiem kā **nolīgums sanitārajā un fitosanitārajā jomā, abu pušu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu savienošana**, Apvienotās Karalistes asociēšana programmā *Erasmus+* un **jauniešu pieredzes programma**, kas ļaus abu pušu jauniešiem strādāt, studēt, mācīties un dibināt saiknes ārvalstīs.

Papildus tam jūnijā noslēdzām drošības un aizsardzības partnerību ar **Kanādu** un drīzumā sāksim sarunas par digitālās tirdzniecības nolīgumu. Mēs sāksim sarunas arī ar **Islandi** par drošības un aizsardzības partnerību un esam vienojušies ar Islandi pastiprināt sadarbību zivsaimniecībā, okeānu pārvaldībā un attiecībā uz Arktiku.

Ar **Japānu**, kas ir viens no mūsu ciešākajiem partneriem Austrumāzijā, esam izveidojuši **konkurētspējas aliansi**, kuras pamatā būs lielāka abpusējā tirdzniecība, pastiprināta ekonomiskā drošība un plašāka sadarbība inovācijas, tīrās enerģijas un digitālās pārejas jomā. Tiks pastiprināta arī sadarbība aizsardzības jomā saskaņā ar esošo drošības un aizsardzības partnerību.

Valstis, ar kurām ES ir drošības un aizsardzības partnerība:

Albānija

Korejas Republika

Norvēģija

Kanāda

Moldova

Apvienotā Karaliste

Japāna

Ziemeļmaķedonija

Valstis, ar kurām notiek sarunas:

Austrālija

Islande

Miers Tuvajos Austrumos un uzplaukums Vidusjūras reģionā

Plaukstošs Vidusjūras reģions ir Eiropas Savienības stratēģiska interese, jo ES cenšas uzlabot savu konkurētspēju, drošību un pārvaldīt migrāciju.

Mēs vēlamies kopā ar Eiropas partneriem otrā Vidusjūras krastā veidot jaunu paktu šim reģionam.

Šajā reģionā vissteidzamāk ir vajadzīgs miers **Tuvajos Austrumos**, it īpaši **Gazas joslā**. Mēs turpinājam strādāt, lai panāktu mieru, aicinot noteikt pamieru, nodrošināt neierobežotu piekļuvi humānajai palīdzībai Gazas joslā un bez nosacījumiem atbrīvot visus ķīlniekus. Mūsu pārliecība, ka ir nepieciešams taisnīgs, visaptverošs un ilgstošs miers, kura pamatā ir **divu valstu risinājums**, paliek nemainīga.

ES joprojām ir **lielākā starptautiskā līdzekļu devēja un humānās palīdzības sniedzēja palestīniešiem**. Mēs esam ievērojami palielinājuši humāno palīdzību Gazas joslai. Šogad humānās palīdzības mērķiem ES ir piešķīrusi un izmaksājuši vairāk nekā 170 miljonus eiro. Mūsu humānās palīdzības gaisa tilta operācijās ir piegādāts vairāk nekā 4900 tonnu dzīvību glābjošas palīdzības, un esam palīdzējuši evakuēt simtiem pacientu.

Pēc **ES un Izraēlas apvienības nolīguma 2. panta pārskatīšanas** Komisija jūlijā ierosināja daļēji apturēt Izraēlas dalību programmā "Apvārsnis Eiropa". Kaut arī Izraēla ir pildījusi dažas no savām saistībām, ko paredz kopīgā vienošanās par humāno palīdzību un piekļuvi Gazas joslai, situācija joprojām ir smaga.

Stabilitāte reģionā ir atkarīga no **labi izveidotas un funkcionējošas Palestīniešu pašpārvaldes**, kas kontrolē visu Rietumkrastu un Gazas joslu. Lai šo mērķi atbalstītu, Komisija sniedz atbalstu **līdz 1,6 miljardiem EUR** 2025.–2027. gadā, lai palīdzētu pārvaldei funkcionēt un veicinātu vietējās ekonomikas atveseļošanu.

Papildus tam mēs sniedzam atbalstu **Apvienoto Nāciju Organizācijas Palīdzības un darba aģentūrai Palestīnas bēgļiem Tuvajos Austrumos (UNRWA)**, lai atbalstītu izglītības, primārās veselības aprūpes un palīdzības nodrošināšanu palestīniešu bēgļiem šajā reģionā.

©UNICEF, 2019

Reģiona ziemeļos, **Sīrijā**, kopš Bašara al Asada režīma krišanas mēs esam centušies palīdzēt Sīrijas tautai atjaunot valsti, **kurā tiek respektētas un aizsargātas mazākumtautības**. Decembrī Komisija sāka humānās palīdzības gaisa tilta operāciju, lai sniegtu nepieciešamo atbalstu Sīrijā. Martā notikušajā **konferencē “Atbalsts Sīrijai: sekmīgas pārejas vajadzību apmierināšana”** Komisija

un dalībvalstis apņēmas **nodrošināt pavisam 5,8 miljardus EUR**.

Jūnijā Komisija ierosināja papildu atbalstu **175 miljonu EUR** apmērā, lai turpinātu progresu, kas panākts ar ES lēmumu atcelt ekonomiskās sankcijas pret šo valsti. Šie līdzekļi būs atbalsts Sīrijas institucionālajai attīstībai un kopienas virzītām iniciatīvām.

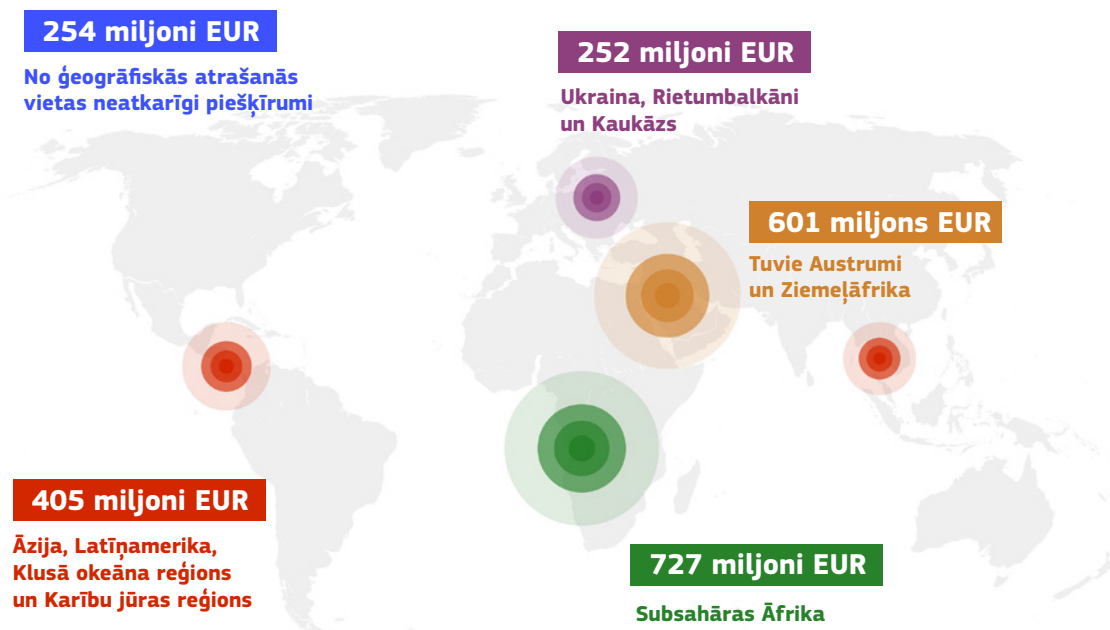
Miers un solidaritāte pasaulē

ES ir lielākais starptautiskās palīdzības sniedzējs pasaulē un viens no lielākajiem humānās palīdzības devējiem. Šis darbs ir kļuvis nozīmīgāks, jo citi līdzekļu devēji

ir samazinājuši savu humānās palīdzības finansējumu. Mēs apzināmies, ka **ES atbalsts** daudzās vietās pasaulē **ir dzīvības un nāves jautājums.**

ES SNIEGTĀ HUMĀNĀ PALĪDZĪBA 2025. GADĀ

Kopējais budžets: **2,2 miljardi EUR**

2025. gada augusta dati

Maijā Eiropas **Humānās palīdzības forumā** Komisija apsolīja **2,3 miljardus EUR 2025. gadā**, lai apmierinātu visneatliekamākās humanitārās vajadzības saistībā ar konfliktu **Ukrainā, Gazas joslā un Sudānā**.

Pateicoties ES finansējumam, Starptautiskā Glābšanas komiteja uztur medicīniskās palīdzības punktus iekšzemē pārvietoto personu un bēgļu nometnēs, tostarp *Gedaref* nometnēs Sudānas austrumos. Šie medicīniskās palīdzības punkti ir ārkārtīgi svarīgi pārvietotajām sievietēm un meitenēm, kuras krīze skar nesamērīgi. Pārvietotās personas lielākoties ir tieši sievietes un meitenes, un vairāk nekā 12 miljoni sieviešu un meiteņu visā Sudānā ir pakļautas ar dzimumu saistītas vardarbības riskam. Medicīniskās palīdzības punkti dod sievietēm un meitenēm iespēju piekļūt nepieciešamajai seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpei, kas notiek drošā vidē, kur tiek veikti stingri infekciju novēršanas un kontroles pasākumi, ir iespēja nomazgāt rokas, ir pieejamas tualetes un ir nodrošināta atkritumu apsaimniekošana, kā arī sniedz konsultācijas un padomus.

Turklāt Komisija sniedz kritiski svarīgu humāno palīdzību tiem, kam tā ir visvairāk nepieciešama Afganistānā, Jemenā, Latīņamerikā un Karību jūras reģionā, Lielajā Āfrikas ragā, Āfrikas rietumos, centrālajā daļā un dienvidos, Indijas okeāna reģionā un apgabalos, kurus skārusi rohindžu bēgļu krīze.

Pasaules mērogā Komisija ir apņēmusies piešķirt vēl **3,4 miljardus EUR malnutrīcijas novēršanai pasaulē**, tpašu uzmanību pievēršot bērniem līdz piecu gadu vecumam, jaunām grūtniecēm un ar krūti barojošām mātēm.

Komisijas Ārkārtas reaģēšanas koordinēšanas centrs (ERCC) ir ES kolektīvās reaģēšanas centrā, kad krīzes skar mūs vai trešās valstis. *ERCC* ir kļuvis par īstenu krīžu koordinācijas centru. Izmantojot **Savienības civilās aizsardzības mehānismu**, Komisija, dalībvalstis un asociētās valstis koordinē palīdzības sniegšanu partneriem, kam tā ir vajadzīga.

Tādā veidā esam spējuši reaģēt uz krīzēm visdažādākajos pasaules nostūros. Piemēram, esam piegādājuši vairāk nekā 4900 tonnu humānās palīdzības Gazas joslai pa gaisu, zemes un jūras ceļiem. Aprīlī tika veiktas papildu humānās palīdzības operācijas **Mjanmā/Birmā**, sniedzot palīdzību pēc postošas 7,9 magnitūdu spēcīgas zemestrīces, kurā gāja bojā vairāk nekā 5000 cilvēku. Vēl cita palīdzības sniegšanas operācija tika veikta decembrī, lai piegādātu palīdzību **Mozambikai**, kad tajā plosījās ciklons *Chido*.

Palīdzība dabas ugunsgrēku dzēšanā un Savienības civilās aizsardzības mehānisms

ES atbalsts dalībvalstīm un trešajām valstīm

26

26 gaisa kuģu – divreiz vairāk nekā pirms trim gadiem – izvietošana 10 dalībvalstīs

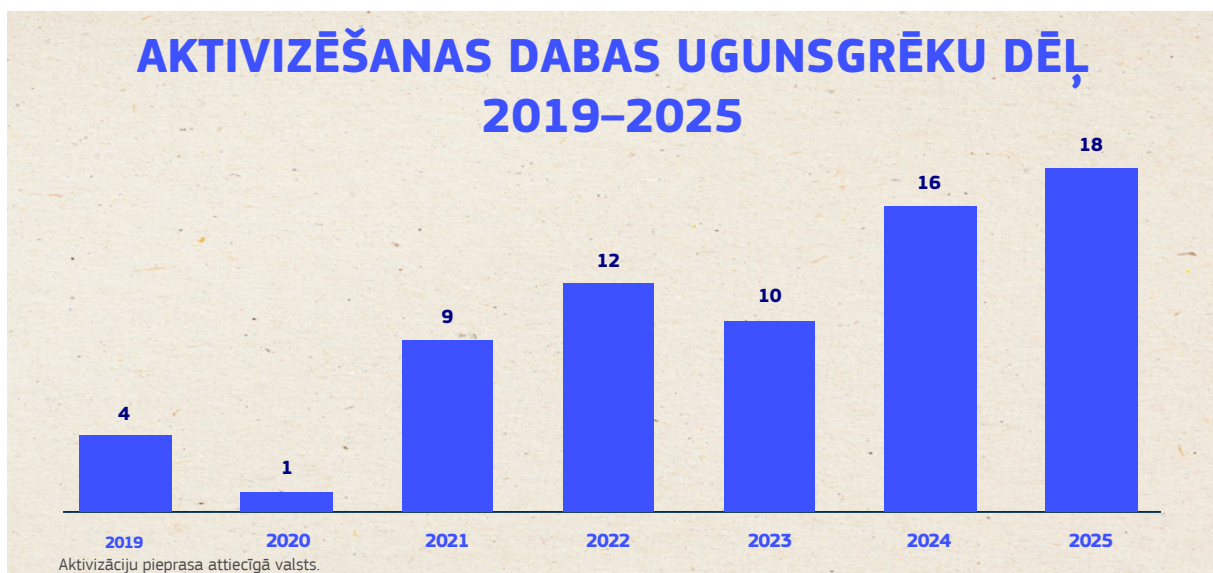
670

Aptuveni **670 ugunsdzēsēju no 14 valstīm** tiepriekšēja izvietošana Grieķijā, Spānijā, Francijā un Portugālē, sniedzot ātru palīdzību īstenā Eiropas solidaritātes garā

© Adobe Stock

Spilgts ES solidaritātes piemērs ir mūsu sniegtais **dzīvības glābšanai nepieciešamais medicīniskais atbalsts**. Komisija ir koordinējusi **medicīnisko evakuāciju Ukrainā un Gazas joslā**, nodrošinot visneaizsargātākajiem cilvēkiem turpmāku ārstēšanos Eiropas slimnīcās. Arī tad, kad Ziemeļmaķedonijas Kočani pilsētas naktsklubā izcēlās ugunsgrēks, **40 pacienti ar smagiem apdegumiem tika evakuēti uz dažādu dalībvalstu slimnīcām**.

Kad vairākas valstis šā gada vasarā skāra smagi dabas ugunsgrēki. ERCC organizēja un koordinēja ugunsdzēsēju un gaisa kuģu izvietošana visā kontinentā. Līdz augusta vidum Savienības civilās aizsardzības mehānisms bija aktivizēts jau vairāk reižu nekā visa 2024. gada laikā pieredzēto dabas ugunsgrēku dēļ: **palīdzību meža ugunsgrēku dzēšanā ir lūgušas un, pateicoties ES solidaritātei, saņēmušas 11 valstis**, kas aptver teritoriju no Portugāles un Spānijas līdz Bulgārijai un Bosnijai un Hercegovinai.

Starptautiskā sadarbība

Tāpat kā mājās, mēs **strādājam pie vienprātības veidošanas un vienotiem mērķiem arī pasaulē**. Neviena valsts uz mūsu planētas nav pasargāta no sekām, ko rada klimata pārmaiņas, vides degradācija, terorisms un organizētā noziedzība, kas izmanto digitālus līdzekļus. Prognozējama un noteikumos balstīta starptautiskā kārtība ļauj mums risināt šīs problēmas kopīgi.

Pamatojoties uz Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi, šā gada maijā Ženēvā tika panākts **Pasaules Veselības organizācijas pandēmijas nolīgums** globālu veselības krīžu risināšanai. Komisija risināja sarunas dalībvalstu vārdā.

Tāpat arī esam mobilizējuši imunizācijas centienus visā pasaulē, un tas ir īpaši svarīgi šobrīd, kad samazinās pieejamie resursi. Jūnijā ES un Geitsu fonds kopīgi Briselē rīkoja **globālu samitu "Veselība un labklājība imunizācijas ceļā"**. Šajā līdzekļu devēju pasākumā tika savākti vairāk nekā 7,7 miljardi EUR Vakcīnu un vakcinācijas globālajai aliansei (*Gavi*) 2026.–2030. gadam.

Šis finansējums palīdzēs *Gavi* sasniegt tās mērķi ar vakcīnu krājumiem pasargāt 500 miljonus bērnu no novēršamām slimībām un pasauli no nāvējošiem slimību uzliesmojumiem.

Komisija ir arī virzījusi centienus ratificēt **Nolīgumu par jūras bioloģisko daudzveidību teritorijās, kas ir ārpus valstu jurisdikcijas**, un tas aizsargās atklātās jūras biodaudzveidību. Nolīgums ir jāratificē vismaz 60 valstīm, bet patlaban šis process ir apstājies. Komisija uz to reaģēja, apsolot **300 miljonus EUR**, lai palīdzētu partnervalstīm to jūras bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas centienos, iespējami drīz panāktu nolīguma ratifikāciju un atbalstītu labāku okeānu pārvaldību.

Plastic-Free Youth ir *Erasmus+* atbalstīts jauniešu apmaiņas projekts klimata pārmaiņu jomā. Projektā jaunieši ar dažādu dzīves pieredzi no četrām dažādām dalībvalstīm (Spānijas, Francijas, Rumānijas un Horvātijas) kopīgi strādā pie okeāna piesārņojuma problēmas un savvaļas dzīvnieku aizsardzības *Fuerte*venturā. Projekta dalībnieki vāc atkritumus, uzzina par mikroplastmasu un reģistrē noteiktus datus par pašreizējo stāvokli piekrastē, tādējādi gūstot zināšanas par cilvēka ietekmi uz vidi.

KĀPĒC OKEĀNS IR SVARĪGS

Okeāns ir mūsu planētas dzīvības pamatā un nodrošina daudzus resursus, labumus un pakalpojumus. Okeāns ir kritiski svarīgs pārtikas nodrošinājumam, enerģijas ražošanai un datu pārraidei. Tas ir izšķiroši svarīgs uzplauksmei un ES zilās ekonomikas konkurētspējai.

> 70 %
no Zemes platības

5 miljoni
darbvieta Eiropas Savienībā

80 %
no pasaules
biodaudzveidības

99 %
no pasaules interneta
datplūsmas pa zemūdens
kabeļiem

74 %
no ES ārējās tirdzniecības notiek,
izmantojot jūras transportu

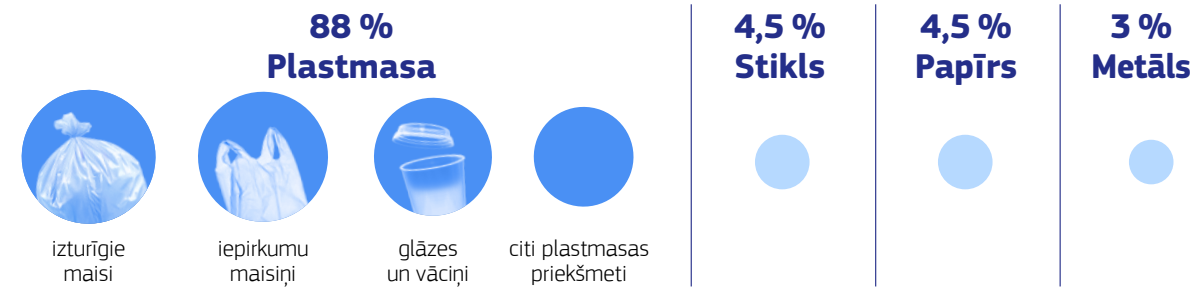
± 50 %
no saražotā skābekļa
uz mūsu planētas

Eiropai ir 70 000 kilometru gara krasta līnija, tādēļ Eiropai jūra ir ļoti nozīmīga. Katrs piektais eiropietis dzīvo pie jūras. Okeāns ir ilgtspējīgas pārtikas avots un neizsmeļams tīras enerģijas avots. Tajā norisinās trīs ceturtdaļas no Eiropas tirdzniecības, un okeāns padara maigāku mūsu klimatu. Tāpēc Komisija ir izstrādājusi **Eiropas Okeāna paktu**, kas tika prezentēts **ANO Okeānu konferencē**. Tas pievēršas okeāna veselības atjaunošanai, piekrastes un salu kopienu atbalstam, okeāna pētniecības veicināšanai, jūras drošības palielināšanai un ilgtspējīgas un konkurētspējīgas zilās ekonomikas sekmēšanai.

Tā kā cīņa par mūsu okeāna aizsardzību ir globāls izaicinājums, mums ir jāveido spēcīga globāla alianse un jāsniedz savstarpējs atbalsts. Komisija ir apsolījusi **investēt 1 miljardu EUR projektos visā pasaulē**, lai atbalstītu zinātniekus un tos, kuru iztika ir atkarīga no jūras.

ATKRITUMI DZIĻJūrĀ

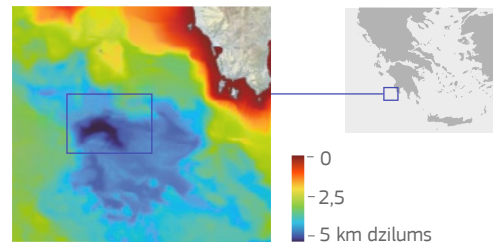
Atrastie atkritumi:

© Adobe Stock

Kalipso ieplakas (Vidusjūrā) gultnē atrasti

> 26 000 atkritumu vienību uz vienu kvadrātkilometru

Eiropa atkārtoti apliecina savu **apņemšanos līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti**, un mēs palīdzam saviem partneriem virzīties uz viņu klimata mērķu sasniegšanu. Planēta Zeme ir tikai viena, un mūs visus ietekmē temperatūras kāpums un arvien biežākie ekstrēmie laikapstākļu notikumi. Mēs sadarbojamies ar dalībvalstīm un globālajiem partneriem, lai nodrošinātu, ka **COP30 ANO Klimata pārmaiņu konference**, kas šogad notiks Brazīlijā un kurā valstu saistības tiks pārskatītas, ir iespēja palielināt mūsu globālās ambīcijas un apņemību.

Lai saglabātu impulsu pārejai uz tīru enerģiju un piesaistītu vairāk investīciju, Komisija janvārī kopā ar Starptautisko Enerģētikas aģentūru izveidoja **Globālo enerģētikas pārkārtošanas forumu**. Tas palīdzēs sasniegt mērķus, par kuriem pasaules līderi vienojās **COP28**, proti, līdz 2030. gadam trīskāršot atjaunīgo enerģiju un divkāršot energoefektivitāti.

Līdztekus pārejai uz tīru enerģiju ES ir arī vadošā loma **digitālās pārkārtošanās** procesā visā pasaulē. Jūnijā Komisija un Augstā pārstāve nāca klajā ar **starptautisku digitālo stratēģiju**, lai sāktu digitālo sadarbību ar partneriem ārvalstīs.

Saskaņā ar stratēģiju Komisija centīsies paplašināt savas partnerības, ieguldot digitālajā pārejā ārvalstīs, jo īpaši MI, 5G/6G digitālajā publiskajā infrastruktūrā, kibernetiķībā un globālajā digitālajā pārvaldībā.

Demokrātiska Eiropa ar nākotnei piemērotu budžetu

Eiropa steidz mainīties, lai spētu stāties pretim šodienas un nākotnes pārbaudījumiem. Komisija ir apņēmusies nodrošināt mūsu Savienībai rīkus, kas tai būs vajadzīgi turpmākajos gados. Tajā pašā laikā pielāgošanās nenozīmē, ka netiek ņemtas vērā mūsu vērtības un pīlāri, uz kuriem balstās ES: **miers, brīvība, demokrātija un tiesiskums.**

Mūsu demokrātija ir jāaizsargā un jāsaudzē nepārtraukti. Demokrātija nodrošina, ka pilsoņi var brīvi paust savu viedokli, ietekmēt savu nākotni, piedalīties demokrātiskajā dzīvē un pilnībā izmantot savas pamattiesības.

Tās pamats ir plašsaziņas līdzekļu plurālisms un neatkarība, kas ir svarīgs Eiropas demokrātijas princips. 2025. gada augustā pilnībā sāka piemērot **Eiropas Mediju brīvības aktu**. Tas nozīmē labāku redakcionālās neatkarības un žurnālistu informācijas avotu aizsardzību, vairāk garantiju sabiedrisko mediju darbības neatkarībai un lielāku pārredzamību attiecībā uz to, kam pieder mediji.

Eiropas demokrātija, drošība un ekonomika ir atkarīgas no tiesiskuma. Tas ir stūrakmens ES vērtību pārvēršanai taustāmos ieguvumos eiropiešiem, veicinot stabilitāti, vienlīdzību, sociālo kohēziju un konkurētspēju. Tādēļ mēs pastāvīgi strādājam pie tiesiskuma uzturēšanas.

Kopš tā ieviešanas 2020. gadā **ziņojums par tiesiskumu** ir kļuvis par vispārātzītu pamatu dialogam starp dalībvalstīm un Komisiju. Tas ir spēcīgs prevencijas instruments un reformu katalizators, jo īpaši tajā sniegtie ieteikumi,

kas cita starpā palīdz stiprināt tiesu iestāžu neatkarību, mediju brīvību, cīņu pret korupciju un palielināt pilsoniskās sabiedrības iesaisti visās dalībvalstīs.

Ziņojumā 2024. gadā tika iekļautas valstis, kuras sasniegušas lielāko progresu pievienošanās sarunās, un šogad tajā īpašs uzsvars likts uz tiem tiesiskuma aspektiem, kas **tiešā veidā ietekmē vienotā tirgus darbību**, piemēram, saprātīga likumdošana, publiskā iepirkuma noteikumi un regulatīvās vides stabilitāte. Tiesiskums ir mūsu konkurētspējas pamats, jo uzņēmumiem, it īpaši MVU, ir vajadzīga stabila un paredzama ekonomiskā vide.

Ziņojums apstiprināja pozitīvo trajektoriju daudzās dalībvalstīs, kurās pēdējo gadu laikā ir īstenotas svarīgas reformas. Tomēr tika konstatēts, ka dažās dalībvalstīs joprojām pastāv problēmas, dažos gadījumos – problēmas, kas raisa nopietnas bažas.

Tiesiskuma ievērošana ir neapspriežama prasība. Saskaņā ar jauno daudzgadu finanšu shēmu (DFS) Komisija pastāvīgi izvērtēs to, kā dalībvalstis ievēro tiesiskuma principus, kā arī līdzekļu pareizu finanšu pārvaldību. Īpaša uzmanība tiks pievērsta tam, lai **atbalstītu ziņojumā par tiesiskumu ietverto ieteikumu īstenošanu**. Papildus tam **Nosacītības regula** turpinās aizsargāt budžetu pret tiesiskuma principu neievērošanu.

Dzinējspēks, kas virza mūsu darbības un mūsu principus pārvērš realitātē, ir **ES budžets**. Tas ir rīks, ko mēs izmantojam, lai **veidotu spēcīgāku, neatkarīgāku un pārtikušāku Eiropu, investējot iedzīvotājiem svarīgās jomās**.

Pēdējos piecos gados **ES budžets ir pārsniedzis tā gaidīto ietekmi**, risinot tādas negaidītas un kritiskas problēmas kā Covid-19 pandēmija un Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā, taču mums jāatzīst, ka esam sasnieguši tā iespēju robežas.

Šodien ģeopolitiskā spriedze ir saasinājusies, tirdzniecības noteikumi tiek pārskatīti, ekstremāli laikapstākļu notikumi kļūst arvien biežāki un tehnoloģiskās pārmaiņas notiek ātrāk nekā jebkad agrāk. **ES ir vajadzīgs ilgtermiņa budžets, kas spēj ātri reaģēt uz jauniem apstākļiem un ir pietiekami elastīgs, lai pielāgotos problēmām, kas rodas.**

Jūlijā un septembrī Komisija iepazīstināja ar priekšlikumu par nākamo ES ilgtermiņa budžetu 2028.–2034. gadam, proti, DFS. **Tā summa ir gandrīz 2 triljoni EUR, un tas ir vērienīgākais ES budžets, kāds jebkad ir ierosināts.** Tas būs **elastīgāks**, ļaujot Eiropai apstākļu maiņas gadījumos reaģēt ātri, **vienkāršāks**, samazinot investīciju programmu skaitu no 52 uz 16, **racionālāks** un **vieglāks labuma gūšanas ziņā**.

Jaunais budžets ļaus mums veikt labākas investīcijas Eiropas iedzīvotāju labā, izmantojot īpaši pielāgotus **valstu un reģionu partnerības plānus**. Šie plāni tiks izstrādāti un īstenoti ciešā sadarbībā starp Komisiju, dalībvalstīm, reģioniem un vietējām kopienām. **Maksājumi būs atkarīgi no iepriekš saskaņotu atskaites punktu un mērķrādītāju izpildes.**

Līdzekļi paredzēti **galvenokārt kohēzijai un lauksaimniecībai**: vismaz 300 miljardi EUR ir paredzēti lauksaimnieku un zvejnieku ienākumu atbalstam, gandrīz 220 miljardi EUR ir paredzēti investīcijām mazāk attīstītos reģionos un vismaz 14 % valstu piešķirumu ir atvēlēti sociālajiem izdevumiem.

GU DRĀK IZSTRĀDĀTS, MĒRĶTIECĪGĀKS UN LIELĀKS ES BUDŽETS

Lielāks

2 triljoni EUR (1,26 % no ES NKI), lai atbilstu Eiropas vajadzībām un vērienam

Gu drāk izstrādāts

Orientēts uz rezultātiem, vienkāršāks labuma guvējiem un elastīgāks

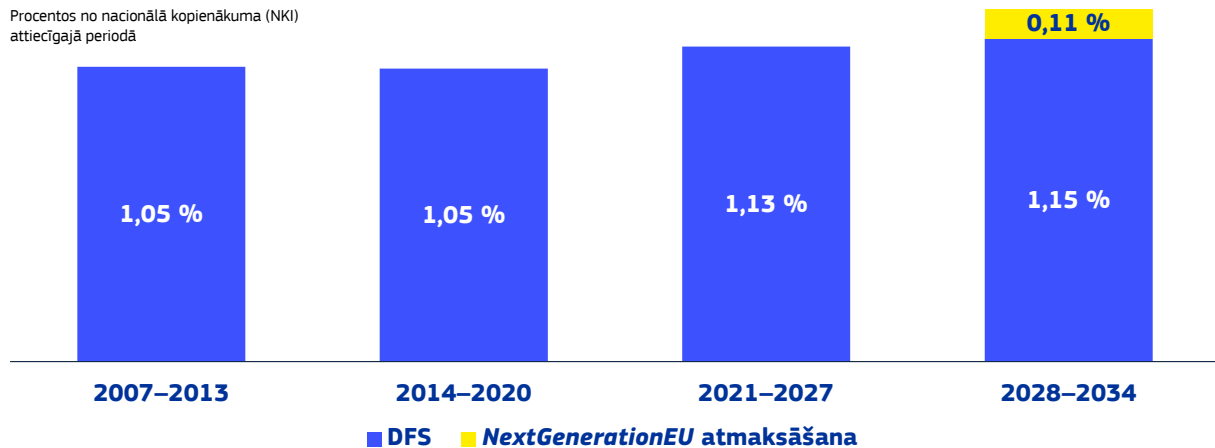
Mērķtiecīgāks

Vērsts uz Eiropas prioritātēm

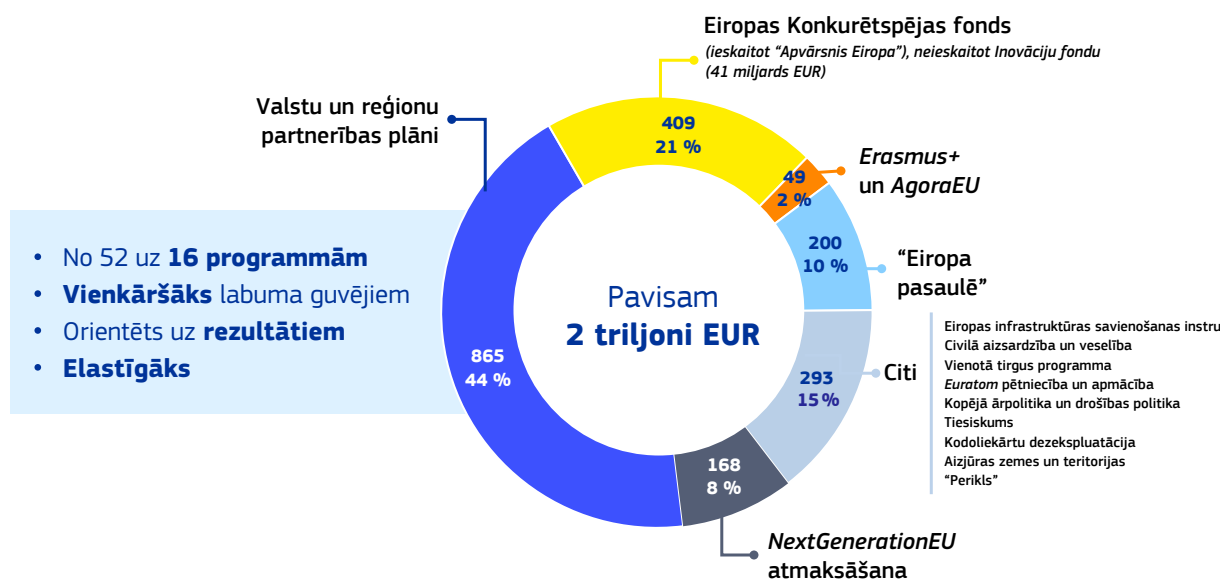
VĒRIENĪGS BUDŽETS VĒRIENĪGAI EIROPAI

DFS dinamika

Procentos no nacionālā kopienākuma (NKI)
attiecīgajā periodā

Saistību apropriāciju pamatā ir pieņemtās daudzgadu finanšu shēmas (tostarp Eiropas Savienības Solidaritātes fonds un rezerve palīdzībai ārkārtas gadījumos Nacionālā kopienākuma summu pamatā ir attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas pirmās tehniskās korekcijas.

Visas summas norādītas miljardos EUR faktiskajās cenās un koriģētas ar 2 % deflatoru.

Vienlaikus mēs turpināsim ieguldīt jaunatnē. **Par 50 % tiks palielināts programmas Erasmus+ budžets**, lai palīdzētu jauniešiem studēt un veikt brīvprātīgo darbu citās ES valstīs, stiprinot piederības sajūtu un pilsonisko līdzdalību un mudinot viņus iepazīt mūsu pasaules daļu. **Programma AgoraEU** atbalstīs radošo nozari, aizsargās mediju brīvību un veicinās mūsu pamattiesības un kopīgās vērtības.

Nākamā mūsu jaunā budžeta daļa **stiprinās mūsu konkurētspēju**. Jaunais **Eiropas Konkurētspējas fonds**, kurā ir 409 miljardi EUR, nodrošinās drošas piegādes ķēdes, palielinās mūsu ekonomisko drošību, izvērsīs inovāciju un palīdzēs Eiropai kļūt par līderi globālajā sacensībā tīro un viedo tehnoloģiju jomā.

“Straume” ir animācijas filma, kuras režisors ir filmu veidotājs Gints Zilbalodis. Filmas producēšanā līdzdarbojās Latvija, Beļģija un Francija, parādot, ka pārrobežu sadarbība radošajās jomās var kļūt par spēka, iedvesmas un vispasaules atzinības avotu. Filmas starptautisko izplatīšanu atbalstīja no programmas “Radošā Eiropa”, filma saņēma 2024. gada **LUX** skatītāju balvu. Savukārt Zelta globusa un Oskara godalgas līdz ar pasaules slavu padara “Straumi” par vienu no pasaulē visveiksmīgākajiem Eiropas kultūras produktiem pēdējo gadu laikā.

No Konkurētspējas fonda **131 miljards EUR tiks piešķirts aizsardzībai un kosmosam – piecas reizes vairāk nekā pašreizējā DFS**. Mēs atbalstīsim dalībvalstis, kuras ir apņēmušās ievērojami palielināt savus aizsardzības izdevumus, un vienlaikus stiprināsim savu aizsardzības industriālo bāzi un spējas.

Turklāt tiks stiprināta pasaulē atzītā programma **“Apvārsnis Eiropa”**, lai turpinātu ieguldīt revolucionārā un sadarbīgā pētniecībā. Tā popularizēs mūsu **stratēģiju “Izvēlies Eiropu”** un atbalstīs jaunuzņēmumus tādās nozarēs kā kvanti, biotehnoloģijas un tīrās tehnoloģijas.

Arī jaunā **programma attiecībā uz vienoto tirgu un muitu** vēl vairāk uzlabos vienotā tirgus darbību, tostarp tā ārējo dimensiju, sniedzot lielākas iespējas iedzīvotājiem, patērētājiem un uzņēmumiem izmantot tā priekšrocības.

© Latvijas Nacionālais Kino centrs, 2025

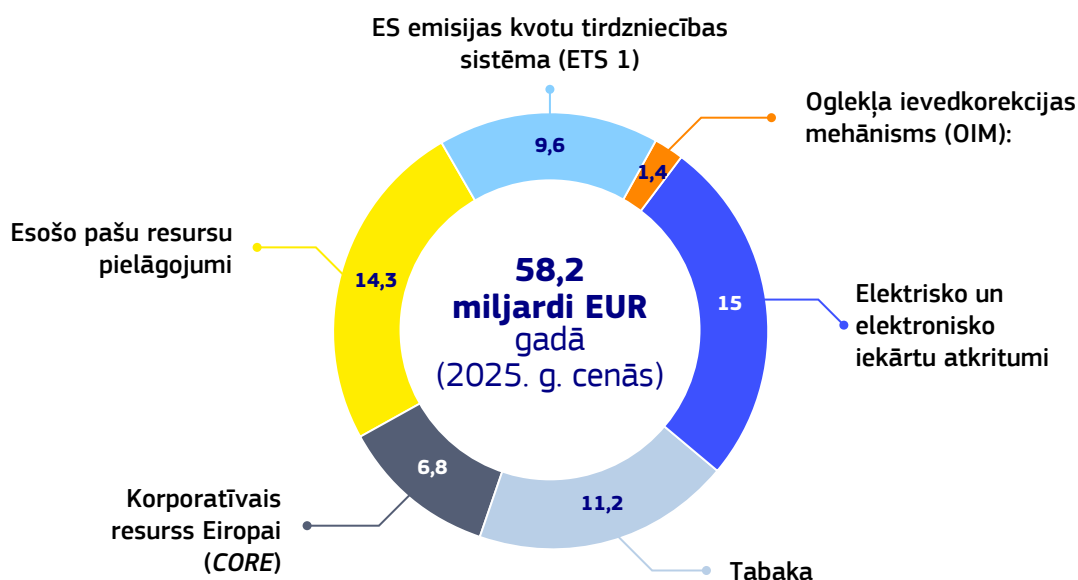
Mēs apzināmies, ka krīzes ir kļuvušas par normu. Kad tās iestājas, mums ir jābūt gataviem rīkoties ātri un efektīvi. Tādēļ mūsu jaunais budžets stiprinās mūsu **sagatavotības savienību** ar jaunu **Savienības civilās aizsardzības mehānismu**, kurā tiks apvienotas ES darbības civilās aizsardzības jomā un gatavība ārkārtas situācijām veselības jomā. Īpaša krīzes mehānisma ietvaros būs pieejami **400 miljardi EUR aizdevumiem** dalībvalstīm neparedzētās ārkārtas situācijās.

Jaunā DFS nostiprinās Eiropas vadošo lomu pasaulē. Pasaulē, kurā aug nedrošība un sāncensība, Eiropai ir jāturpina būt iesaistītai, lai **aizsargātu mūsu intereses un uzturētu noteikumus balstītu starptautisko kārtību**. Ar instrumentu **“Eiropa pasaulē”**, kuras lielums ir 200 miljardi EUR, mēs veicināsim stratēģisku partnerību izveidi, izmantojot *Global Gateway*, būsīm sabiedrotie kandidātvalstīm un atbalstīsim tās ceļā uz pievienošanās mūsu Savienībai.

Papildus tam mēs atvēlam **100 miljardus EUR Ukrainai**, lai atbalstītu tās atveseļošanu un virzību uz dalību ES. Tajā pašā laikā budžets pastiprina mūsu **lielākās attīstības palīdzības un humānās palīdzības sniedzējas** lomu.

Lai atbalstītu šīs darbības un garantētu Eiropas neatkarību, mums vajadzīgi pienācīgi finansējuma avoti. Eiropas budžetu var finansēt tikai divos veidos: ar valstu iemaksām un pašu resursiem. Mēs vēlamies saglabāt stabilas valstu iemaksas, un mums ir arī jāatmaksā mūsu kopīgie aizņēmumi saskaņā ar *NextGenerationEU*. Ņemot to vērā, esam ierosinājuši **piecus jaunus pašu resursus**, kā arī dažus grozījumus attiecībā uz esošajiem pašu resursiem. Tie kopā spēs **nodrošināt līdz 58,5 miljardiem EUR ik gadu**.

JAUNI PAŠU RESURSI

Eiropas ceļošanas informācijas un atļauju sistēmas (ETIAS) maksas rada papildu 0,3 miljardus EUR

Visas summas norādītas miljardos EUR

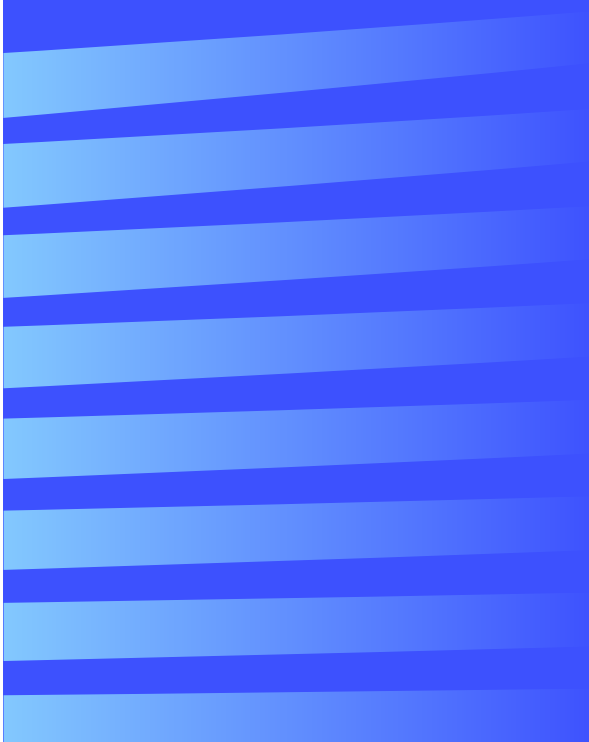

Mūsu demokrātijas centrā ir mūsu pilsoņi. Tādēļ Komisija virza iniciatīvas lielākai pilsoņu iesaistei ES politikas veidošanā, jo īpaši ar **Eiropas pilsoņu paneļdiskusiju** starpniecību. Šā gada pavasarī sestajā pilsoņu paneļdiskusijā pulcējās 150 pēc nejaušības principa atlasīti cilvēki no visām dalībvalstīm, lai apspriestu ES budžeta nākotni, to, kā nauda būtu jāizlieto un kas ar to būtu jāatbalsta. Dalībnieki izvirzīja **23 ieteikumus**, kurus Komisija izmantoja, sagatavojot jauno DFS priekšlikumu.

Kolēģija ir noturējusi **26 jaunatnes politikas dialogus**, kuros 16–30 gadus veci cilvēki debatēja par savām interesēm un prioritātēm saistībā ar ES.

Mūsu rīcība arī turpina sargāt un sekmēt demokrātiju un tiesiskumu un dot vairāk iespēju iedzīvotājiem.

© Eiropas Savienība, 2025

Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno, pamatojoties uz Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantojot atļauts ar *Creative Commons Attribution 4.0 International* (CC BY 4.0) licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsaukšanos uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri nepieder Eiropas Savienībai, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību turētājiem.

AUTORTIESĪBAS

Visi fotoattēli: © Eiropas Savienība, ja vien nav norādīts citādi.